



การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
**THE PROMOTION OF LIFE QUALITY OF ELDERLY IN
THEPKASATTREE SUB DISTRICT MUNICIPALITY,
THALANG DISTRICT, PHUKET PROVINCE**

พระชนพล กนตลีโล (เรือนเพ็ชร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑



การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

พระชนพล กนตลีโล (เรือนเพ็ชร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)



**The Promotion of life Quality of Elderly in Thepkasattree Sub District
Municipality, Thalang District, Phuket Province**

Phra Tanaphon Kantasilo (Ruanphet)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Social Development)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง "การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต"
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(พระครูวิฑธรรมโชติ, ดร.)

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ติเรก คุ้มกล้า)

กรรมการ

(พระครูอรุณสุดาสังการ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูอรุณสุดาสังการ, ผศ.ดร.
รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์

ประธานกรรมการ
กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

พระอนพล กนตสีโล

(พระอนพล กนตสีโล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัย : พระชนพล กนต์สีโล (เรือนเพ็ชร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร. ป.ธ.๓, พธ.บ. (สังคมวิทยา),
M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)

: รศ.ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์ พธ.บ. (การสอนสังคม),
M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ๒) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๘๐๒ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเคร็ซซี่และมอร์แกน (R.V. Krejcie and D.W. Morgan) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้ ๐.๐๕ ได้กลุ่มตัวอย่าง ๒๖๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไป หาค่าร้อยละ ความถี่ (Percentage) ส่วนระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กรณีตัวแปรสองกลุ่มหาค่าสถิติทดสอบที (t – test) และกรณีตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม หาค่าสถิติทดสอบเอฟ (F – test) ถ้าพบความแตกต่าง จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ เชฟเฟ่ (Scheffe’s method) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

๑. ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๑$) รองลงมาได้แก่ ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๕$) เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน พบว่า

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับปานกลาง

๒. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีข้อมูลทั่วไป แตกต่างกัน พบว่าผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกัน เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต พบว่า เทศบาลตำบลควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาตรวจร่างกาย วัดความดัน อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและกายภาพบำบัดให้ที่บ้านทุกอาทิตย์ ควรมีการสนับสนุนประเพณีท้องถิ่นและการละเล่นต่างๆ ในวันสำคัญๆ ควรมีศูนย์เอนกประสงค์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน ควรมีหน่วยงานซ่อมแซมที่พักผู้สูงอายุ ควรจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ

Thesis Title : The Promotion of life Quality of Elderly
in Thepkasattree Sub-District Municipality,
Thalang District, Phuket Province.

Researcher : Phra Thanapol Kantasilo (Ruanpet)

Degree : Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakhru Arunsutalangkarn Assist. Prof. Dr.
Pali.III., B.A.(Sociology), M.A. (Sociology),
Ph.D. (Sociology)

: Assoc. Prof. Dr. Detchat Treesap
B.A.(Social Teaching), M.A. (Sociology),
Ph.D. (Sociology)

Date of Graduation : September 21, 2561

Abstract

This thesis were composed of three objectives as follows : 1) to study the promotion of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket province 2) to compare the promotion of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket Province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently. 3) to study the way to promote of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket province. The population composed of agers in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket province. There are about 802 persons. Sample size by Krejcie and Morgan's table measurement at the error 0.05, the samples were amount 260 persons and The instrument for data collection was questionnaire both closed and open end questions. Data analysis by package computer program. The statistics applied in the process were percentage for personal factors,, arithmetic mean and standard deviation for level of life quality promotion of agers, t-test for two factors of independent variable, F-test for more than two factors of independent variable, to compare the mean in each pair by Scheffe's method and one way ANOVA.

The findings were as follows:

1) The promotion of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket province by overview was at moderate level ($\bar{x} = 3.28$) for all aspects. When considered in each aspect from more to less found that the aspect of mind was the highest mean ($\bar{x} = 3.41$) and followed up the aspect of physical and social relation ($\bar{x} = 3.28$) but the aspect of dwelling was the lowest mean

($\bar{x} = 3.15$) when considered in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that there were at moderate level.

2) The comparative on promotion of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket Province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that there were different as statistically significance at .05. for all terms.

3) The suggestion on guideline for promotion of life quality of elderly in thepkasattree sub-district municipality, Thalang district, Phuket Province found that there should provide mobile unit for physical check, pressure check, training for health care and reliability at home as weekly. There should promote on local tradition support and any drama in vital days. There should have multi purposes hall for meeting in community. There should provide for life fund reservation.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ขอกราบขอบพระคุณพระครูอรุณสุตาลังการ ผศ.ดร. ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ การตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ พระครูโฆสิตวัฒน์นาคกุล ดร. และขอเจริญพรขอบคุณ รศ. สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ และนายธนสาร จิรจามร ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และกรุณาให้ความรู้และคำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในด้านเอกสารต่างๆ สำหรับจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ นายธนสาร จิรจามร นายกเทศมนตรีตำบลเทพกระษัตรี และผู้สูงอายุทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และบิดา มารดา ญาติมิตรทั้งหลาย ผู้มีอุปการคุณ ผู้มีบุญคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

พระชนพล กนต์สีโล (เรื่อนเพ็ชร)

๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๔
๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย	๔
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๖
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	๑๙
๒.๓ บริบทพื้นที่ที่ศึกษา	๒๖
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๑
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓๔
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	
๓.๑ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	๓๕
๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๓๕
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๖
๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๓๖
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๗
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๗
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๓๘

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๒
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๒
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๔๔
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๔๙
ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน	๕๔
ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพ ชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	๗๗
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๘
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๘๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๘๖
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๘๖
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๘๗
บรรณานุกรม	๘๘
ภาคผนวก	๙๒
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ	๙๓
ภาคผนวก ข ผลการหาความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	๙๘
ภาคผนวก ค ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๑๐๑
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๐๔
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	๑๐๗
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชุมชน	๓๖
๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๒
๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวม	๔๔
๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านร่างกาย	๔๕
๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านจิตใจ	๔๖
๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านที่อยู่อาศัย	๔๗
๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม	๔๘
๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ	๔๙
๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุ	๕๐
๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามระดับ การศึกษา	๕๑
๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามอาชีพ	๕๒
๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามรายได้ต่อ เดือน	๕๓
๔.๑๒ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบล เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีเพศ ต่างกัน	๕๔
๔.๑๓ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ต่างกัน	๕๕
แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวความคิดในการวิจัย

๓๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน รวมทั้งประสบความสำเร็จทางการแพทย์และการสาธารณสุข ทำให้คนไทยมีอายุยืนยาว ทั้งนี้เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการรักษาสุขภาพอนามัยดี มียารักษาโรคและเครื่องมือแพทย์ทันสมัยทำให้สุขภาพทางด้านร่างกายแข็งแรงและอายุยืนยาวขึ้น สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ขนาดและสัดส่วนของผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นเหตุให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ประเทศต้องประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการดูแลและการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุตามมา ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตครอบครัวของชาวไทย เพราะเป็นผู้ที่ได้ผ่านชีวิตมายาวนาน สั่งสมประสบการณ์ต่างๆ มากมาย เป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญาและคุณค่าต่อชนรุ่นหลัง การให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะของการเสื่อมถอยทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอันเป็นผลมาจากความเสื่อมและความสามารถในการทำหน้าที่ลดลง ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ตามมา การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เปลี่ยนแปลงหน้าที่การงาน ส่งผลทำให้รายได้และความภาคภูมิใจในตนเองลดลง และเมื่อมีการสูญเสียคู่สมรสหรือเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด จะทำให้รู้สึกท้อแท้ หดหู่ จะทำให้รู้สึกน้อยใจ อ่อนไหวง่าย วิตกกังวล รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย และต้องการการพึ่งพิงมากขึ้น ก่อให้เกิดความเครียด ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ซึมเศร้า แยกตัวจากสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในผู้สูงอายุ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งในครอบครัว และสังคม การเปลี่ยนแปลงในครอบครัวพบว่าผู้สูงอายุจะลดบทบาทลง จากการเป็นหัวหน้าครอบครัว กลับต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบุตรหลาน และบางคนอาจถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง อีกทั้งการเกษียณอายุราชการจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีบทบาทและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมลดน้อยลง เกิดการพึ่งพิงทั้งด้านกิจวัตรประจำวันตลอดจนกิจกรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ส่งผลกระทบด้านจิตใจของผู้สูงอายุได้ ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมจะส่งผลกระทบต่อถึงกันและกันไม่รู้จบมีผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุลดน้อยลง^๑ การจะดูแลผู้สูงอายุนั้น เป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนเพราะเป็นวัยที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่ในลักษณะที่แตกต่างจากประชากรวัยอื่นๆ ในอดีตบุตรหลานหรือผู้อ่อนอาวุโสกว่าในสังคมจะเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุ พาไปตรวจรักษาสุขภาพ จากภาวะเจ็บป่วยต่างๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ฯลฯ ซึ่งแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ ก็คือการช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขและพึงพอใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่

^๑พรปวีณ์ ทรัพย์แก้ว, การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๙, หน้า ๒.

ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพ ไม่เป็นภาระให้แก่ผู้อื่นและดำรงไว้ซึ่งการมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งหมายถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั่นเอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๔ ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุให้มี สิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ เพื่อให้ได้กฎหมายที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับผู้สูงอายุ และเพื่อให้การ ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ขึ้นและมีผลบังคับใช้ เป็นการให้บุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทยให้มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนในด้านต่างๆ มีสาระสำคัญ^๒ คือ ให้การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ ให้การศึกษาการศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ให้การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม ให้การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และการรวมกลุ่มในลักษณะ เครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม การยกเว้นค่าเช่าชมสถานที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้งการให้คำแนะนำปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหา ครอบครัว การจัดที่พัก อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นจังหวัดแหล่งท่องเที่ยวอันดับต้นๆ ของประเทศ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการบริหาร และพัฒนาตำบลในทุกๆ ด้านของประชาชน ทั้งในส่วนของพัฒนาคุณภาพชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ให้มีความอยู่ดีกินดี มีเหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ถือเป็น การปฏิบัติงานที่ตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดภูเก็ต เป็นสาเหตุที่สำคัญ ทำให้บทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุลดลง การย้ายถิ่นเข้ามาสู่เมืองของคนวัยหนุ่มสาวเพื่อมาทำงาน ส่งผลให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งและเกิดผลกระทบทางด้านจิตใจ เพราะผู้สูงอายุมักถูกทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพัง เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวต้องออกไปทำงาน ทำให้รู้สึกท้อแท้ หมดหวัง จะทำให้รู้สึกน้อยใจ อ่อนไหวง่าย วิตกกังวล รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย และต้องการการพึ่งพามากขึ้น ก่อให้เกิดความเครียด ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ซึมเศร้า แยกตัวจากสังคม ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ที่ไม่ได้รับการดูแล ทั้งด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่างๆ เบียดเบียน ทั้งโรคทางกาย และทางสมอง ไม่มีลูกหลานดูแลอุปการะเลี้ยงดู ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา

^๒ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ. ๒๕๔๖” (๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๓๐ ก, น. ๕-๖.

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจถึงระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ว่าเป็นอย่างไร อีกทั้งเพื่อทราบถึงแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอีกด้วย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จังหวัดภูเก็ต ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ต้องการทราบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ว่าเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ต้องการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ว่าเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ว่าเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษา “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” มีการกำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๘๐๒ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สู่แนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุใน ๔ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านร่างกาย

๒) ด้านจิตใจ

๓) ด้านที่อยู่อาศัย

๔) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการวิจัย คือ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การส่งเสริม หมายถึง กระบวนการรณรงค์ให้ประชาชน เพิ่มสมรรถนะในการควบคุมและปรับปรุงสุขภาพของตนเองให้บรรลุซึ่งสุขภาวะอันสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม

๑.๖.๒ ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เท่านั้น

๑.๖.๓ คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจะต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและสังคมที่ดี เพื่อฝึกอบรมตนเอง ช่วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม งานวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มุ่งศึกษาใน ๔ ด้าน ได้แก่

๑.๖.๓.๑ ด้านร่างกาย หมายถึง การที่ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ ดูแลตนเองในเรื่องโภชนาการได้

๑.๖.๓.๒ ด้านจิตใจ หมายถึง การที่ผู้สูงอายุมีความสุข ไม่ซึมเศร้า ไม่กังวล มีกำลังใจและพึงพอใจในการดำรงชีวิต โดยผ่านกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน

๑.๖.๓.๓ ด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ห้องน้ำ ห้องส้วม การปรับปรุงห้องนอนและที่นอน จัดบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ การจัดการซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ การจัดการกิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม

๑.๖.๓.๔ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การที่ผู้สูงอายุมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีมิตรภาพกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ญาติมิตรและคนรอบข้าง ทำให้รู้สึกว่ามีคุณค่าและรวมถึงการติดต่อพบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมต่างๆ กับคนรอบข้างอยู่ตลอดเวลา

๑.๖.๔ เพศ หมายถึง เพศของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

๑.๖.๕ อายุ หมายถึง อายุของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้แบ่งเป็น ๓ ช่วงอายุ คือ ๑) อายุ ๖๐ - ๖๙ ปี ๒) ๗๐-๗๙ ปี และ ๓) ๘๐ ปีขึ้นไป

๑.๖.๖ ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ๑) ประถมศึกษา ๒) มัธยมศึกษา/ปวช. ๓) อนุปริญญา/ปวส. และ ๔) ปริญญาตรี/สูงกว่า

๑.๖.๗ อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้แบ่งเป็น ๔ อาชีพ คือ ๑) ข้าราชการบำนาญ ๒) เกษตรกร ๓) ไม่ได้ทำงาน และ ๔) ค้าขาย

๑.๖.๘ รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ในที่นี้แบ่งเป็น ๔ ช่วง คือ ๑) ไม่มีรายได้ ๒) ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ๓) ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท และ ๔) มากกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๗.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๑.๗.๔ ผลจากการวิจัย สามารถนำไปเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงยาง จังหวัดภูเก็ต” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- ๒.๓ บริบทพื้นที่ที่ศึกษา
- ๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๒.๑.๒ ความหมายของการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต กล่าวถึง ความสุข ความอยู่ดีมีสุข ของบุคคลและสังคม ที่มีบริบทของ สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การศึกษาการเมือง และศาสนาสุขภาพ การศึกษา สวัสดิการ สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ รายได้ การมีงานทำ ความเสมอภาค เทคโนโลยี ความผูกพันในสังคม มาเกี่ยวข้องแม้ว่ามีดี หรือองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตส่วนหลักมีความเหมือนกันและจะมีมิติหรือองค์ประกอบบางอย่าง ที่มีความแตกต่างกัน ขึ้นกับความแตกต่างระหว่างบุคคล บริบทอื่นๆ เช่นพื้นที่/สิ่งแวดล้อม รายได้^๑

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมาย คุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะที่ ดีเด่นของบุคคลในความเป็นอยู่^๒ การส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง การพัฒนาตนเอง เป็นทั้งการ พัฒนาความรู้ทักษะ และพฤติกรรม ไปสู่การพัฒนาทัศนคติแรงจูงใจ และอุปนิสัยเพื่อค้นหาตนเอง เพิ่มทักษะรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปการพัฒนาตนเองอาจเป็น การพัฒนาที่จิตใจของตนเองหรือพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทำให้มีคุณภาพชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดี ขึ้นตามที่ใจปรารถนาการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องมีการพัฒนาใน ๔ ด้าน ดังต่อไปนี้

๑) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายได้แก่ การให้ความสำคัญกับสุขภาพ การ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอบริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ เป็นการพัฒนาให้ร่างกายมีความ แข็งแรงสมส่วน และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ระบบอวัยวะทุกส่วนทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพที่ ดี

^๑วัลลภา เขยบัวแก้ว, กรอบแนวคิดคุณภาพชีวิต RN., DSN [DOC], [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.tsu.ac.th/org/lic/uploads/images/life.docx, [๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑]

^๒พจนานุกรม, ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร: นามมีบุคส์พับลิเคชั่นส์, พ.ศ. ๒๕๔๒).

๒) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพจิตใจที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์โดยการพัฒนาทางด้านจิตใจด้วยการให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบการเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ การผ่อนคลายด้วยการฟังเพลงการพักผ่อน การท่องเที่ยว

๓) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมเป็นการสร้างการยอมรับ และยกย่องจากสังคมมีความหวังดีต่อตนเอง อยู่อย่างปกติสุข ไม่เป็นคนถือตัว ไม่เอาर्डเอาเปรียบบุคคลอื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม หรือหน่วยงานต่างๆใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน ให้ความร่วมมือกับสังคมในด้านต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติตนโดยยึดหลักของกฎหมาย และคุณธรรมจริยธรรม

๔) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญาเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง เป็นคนมีคุณค่า มีที่พึ่งยึดเหนี่ยวทางใจ ได้แก่ มีการวางแผนล่วงหน้า มีความขยัน มีความประหยัด มีการคิดในมุมสร้างสรรค์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เคารพตนเอง การอ่านหนังสือการเข้ารับการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆการศึกษาข้อมูลสารสนเทศจากสื่อต่างๆ การสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม^๓

กัญญา มานะกุล กล่าวว่า การส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีชีวิตอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิธีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่^๔

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคนอื่นๆ ได้สรุปความหมายของการส่งเสริมคุณภาพชีวิตไว้ว่า หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคล ในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม ภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน^๕

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้อธิบายความหมายของการส่งเสริมคุณภาพชีวิตว่า คือ ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลที่ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่พอเพียง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของแต่ละบุคคลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา

^๓ ประชากรกับสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://population.wikispaces.com/>, [๑ ธันวาคม ๒๕๖๐].

^๔ กัญญา มานะกุล, การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย, **ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต**, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐, หน้า ๑๓.

^๕ สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และ คนอื่นๆ, เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์กรอนามัยโลกชุด ๑๐๐ ตัวชี้วัด และ ๒๖ ตัวชี้วัด, **รายงานวิจัย**. (เชียงใหม่: โรงพยาบาลสวนปรุง, ๒๕๔๐), หน้า ๒๔.

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด เศรษฐกิจส่วนบุคคลหรือครอบครัว เป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง เพื่อแผ่ผู้อื่น มองโลกในแง่ดี มีความเชื่อ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม^๖

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า เป็นการรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อสถานะในชีวิตของพวกเขา ภายใต้บริบทของวัฒนธรรมและความหมายของระบบในสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ และจะสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา เป็นแนวความคิดที่กว้างเต็มไปด้วยความซับซ้อน ครอบคลุมในแง่ขององค์ประกอบใน ๔ มิติ คือ มิติด้านสุขภาพกาย มิติด้านสุขภาพจิต มิติด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และมิติด้านสภาพแวดล้อม^๗

สวัสดี ภูทอง ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาวะของการมีระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง โดยสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม ร่างกายและจิตใจ^๘

องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านความมีสุขภาพของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

๑) ผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนจากการได้รายได้ ครอบครัวยุติ การช่วยเหลือ สนับสนุนทางสังคม และการช่วยเหลือตนเองเพื่อสามารถเข้าถึงปัจจัย ๔ (น้ำ อาหาร ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม) รวมถึงการดูแลรักษาสุขภาพ

๒) ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการทำงานหาเลี้ยงชีพ หรือเบี้ยเลี้ยงต่างๆ

๓) ผู้สูงอายุควรสามารถตัดสินใจในการเลือกที่จะเกษียณอายุงานได้ด้วยตนเอง

๔) ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการให้การศึกษาเพิ่มเติม และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

๕) ผู้สูงอายุควรอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย และเหมาะสมต่อสภาวะทางร่างกายของ ตนเอง

๖) ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิเสรีภาพในการเลือกพำนักอาศัยในที่อยู่อาศัยได้ตามความต้องการของตนเอง

ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

๑) ผู้สูงอายุที่มีส่วนร่วมในสังคม รวมถึงมีส่วนร่วมในการพัฒนา และดำเนินการทางนโยบายซึ่งมีผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการแบ่งปัน และถ่ายทอดทักษะ และประสบการณ์กับเยาวชนรุ่นใหม่

^๖สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), **คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมดาเพลส จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๑๖.

^๗THE WHOQOL GROUP, The World Health Organization Quality of Life Assessment : position paper from the World Health Organization, (**Social Sciences Medicine**: 41 (10), 1995), p.1403-1409.

^๘สวัสดี ภูทอง, การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ ในชุมชนชนบทภาคเหนือ, **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุขุภีบัณฑิต** (การศึกษานอกระบบโรงเรียน), (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๖๕.

๒) ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการให้บริการแก่สังคมส่วนรวม หรือการ เข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร ที่เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของตนเอง

๓) ผู้สูงอายุควรมีโอกาสในการสร้างเครือข่าย หรือสมาคมสำหรับผู้สูงอายุด้วยกัน

๔) ผู้สูงอายุควรได้รับการช่วยเหลือจากครอบครัว และชุมชนของตนเองตามคุณค่า ทางวัฒนธรรมในสังคม

๕) ผู้สูงอายุควรได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมทางด้านการดูแลรักษาสุขภาพทั้งทางร่างกาย และจิตใจ รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีทางอารมณ์ ตลอดจน การช่วยเหลือเพื่อหลีกเลี่ยงการเจ็บป่วย ต่างๆ ที่เหมาะสม และครบถ้วน

๖) ผู้สูงอายุควรได้รับการช่วยเหลือทางด้านการบริการทางสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับความมีอิสรภาพ การคุ้มครอง และการดูแลเอาใจใส่

๗) ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการได้รับประโยชน์จากสถาบันที่ให้การดูแลและ คุ้มครองทางทรัพย์สิน และทางสังคม รวมถึงสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ

๘) ผู้สูงอายุควรได้รับการช่วยเหลือทางด้านสิทธิมนุษยชน และสิทธิเบื้องต้นในการ พำนักอาศัย การเข้าร่วมการดูแลรักษาต่างๆ รวมถึงผู้สูงอายุควรได้รับการเคารพที่สมเกียรติ และได้รับการยอมรับในเรื่องความเชื่อ ความต้องการ และความเป็นส่วนตัว และผู้สูงอายุควรมีสติธิเสรีภาพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่ และคุณภาพชีวิตของตนเอง

ด้านการบรรลุในสิ่งที่ต้องการ ประกอบด้วย

๑) สูงอายุควรได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

๒) ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทางการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการพักผ่อนหย่อนใจ

๓) ผู้สูงอายุควรที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมเกียรติ และปลอดภัยจากการ คุกคามต่างๆทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

๔) ผู้สูงอายุควรได้รับความยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นความยุติธรรมทางด้าน เพศ เชื้อชาติ ชนชาติ สภาพทางร่างกาย เช่น การพิการ และสถานะภาพต่างๆ

สุภาส เครือเนตร กล่าวว่า การที่จะพัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพได้สำเร็จนั้นต้องพัฒนาหลายๆด้านประกอบกันการมุ่งพัฒนาชีวิตด้วยกระบวนการศึกษาเพื่อหวังสร้างโอกาสงานทำง่าย มีรายได้มาใช้จ่ายบำรุงชีวิตให้อยู่ดีกินดีมีความสะดวกสบายสามารถยกระดับชีวิตได้สูงขึ้นในสังคมว่าเป็นชีวิตที่มีคุณภาพนั้นคุณภาพชีวิตในลักษณะนี้อาจไม่ยั่งยืนมั่นคงกับด้านอื่นๆ คือด้านมนุษยสัมพันธ์ เพราะว่าการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม จำเป็นต้องพบปัญหาจากตัวขึ้นมาช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิตได้ หากทำที่ของจิตใจ ซึ่งเป็นตัวบงการชีวิตยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีทำที่ในทางที่มั่นคงและสมดุล การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สำคัญอีกด้านหนึ่งที่จะต้องรีบพัฒนาไปพร้อมกันให้สมดุลมีการคบหา เกี่ยวพันระหว่างบุคคลรอบด้านพฤติกรรมที่เราแสดงออกย่อมไปกระทบอารมณ์ความรู้สึกระหว่าง บุคคลแล้วสะท้อนกลับมาเกี่ยวพันตัวเราด้วยผลของการสะท้อนกลับมาเมื่อมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชีวิต เช่นกัน ถ้าสะท้อนกลับมาในทางบวกก็จะช่วยเสริมสร้างกำลังใจและมีส่วนช่วยผลักดันการพัฒนา ชีวิตได้สะดวกขึ้นหากสะท้อนกลับในทางลบความเกี่ยวพันนั้นจะกลายเป็นตัวหน่วงเหนี่ยวการพัฒนา ตนคล้ายกับตัวเองหน่วงเหนี่ยวตัวเองการจะสะท้อนกลับเป็นบวกหรือลบนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของ เราเป็น

ต้นเหตุผสมอยู่ด้วยฉะนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาชีวิตในด้านนี้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเมื่อชีวิตได้รับ การปรับปรุงและพัฒนาหลายๆ ด้านประกอบกันผ่านไประยะหนึ่งสภาวะทางจิตใจก็จะมี ความมั่นคงขึ้น มีกำลังใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นความรู้สึกดีๆ ในจิตใจ หากเราเฝ้าถนอมรักษา สภาวะจิตใจให้ดี เพราะเลี้ยงกำลังใจนี้ให้เข้มแข็งก็จะกลายเป็นความเชื่อมั่นที่แกร่งสามารถนำมาพัฒนา ชีวิตและการงานให้เกิดคุณภาพได้ดียิ่งขึ้นความเชื่อมั่นในตนเอง ก็ต้องได้รับการพัฒนาเหมือนกันกับ การพัฒนาด้านอื่นๆ เพราะมันเป็นพลังที่จะผลักดันชีวิตไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาบุคลิกภาพเป็น การพัฒนาชีวิตในลักษณะองค์รวมคือรวมทั้งส่วนที่มองเห็นเป็นโครงร่างของร่างกายเครื่องแต่งกาย ลึกลงไปจนถึงส่วนที่เป็นสภาพจิตใจบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกแก่บุคคลที่ติดต่อสัมพันธ์ และผู้พบเห็นโดยทั่วไปการปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพภายนอกเริ่มแต่การจัดการความเรียบร้อย ของการแต่งกาย การฝึกยิ้มหน้ากระจก จัดทรงผมฝึกเดินตัวตรงฝึกเจรจาอ่อนน้อมถ่อมตนตลอดจน กระทั่งกิริยามารยาทอื่น ถ้าฝึกจริงจังก็จะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ยิ่งขึ้นเพราะ บุคลิกภาพทั้งหมดมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสภาพจิตใจหรือหากจะมองกลับกันก็จะได้ว่าความว่า สภาพจิตใจเป็นบ่อเกิดของบุคลิกภาพทั้งหมด

ดังนั้นหากเราฝึกปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนลงใน จิตใจได้สำเร็จ แล้วมันจะงอกออกมาสู่ภายนอกในรูปของพฤติกรรมที่แสดงออก และจะกลายเป็น บุคลิกภาพที่ยั่งยืนเป็นสมบัติติดตัวเราไปตลอด^๙

ไกรวุฒิ ช่วยสถิตย์ กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีชีวิตอยู่ใน สังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรง สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิธีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ภายใต้เครื่องมือและ ทรัพยากรที่มีอยู่^{๑๐}

Hughes ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ ดังต่อไปนี้

๑) ความหมายเป็นอิสระส่วนตัว คือ ทางเลือก การตัดสินใจ การควบคุม และความเป็น ส่วนตัว สำหรับการดำรงชีวิต

๒) ปัจจัยทางวัฒนธรรม คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติอันเกิดมาจากความเชื่อและ ศรัทธาในลักษณะเดียวกันเพื่อให้การดำรงชีวิตร่วมกันมีความสุข

๓) การบูรณาการทางสังคม คือ เครือข่ายทางสังคม (ซึ่งประกอบด้วย การติดต่อกับ ครอบครัว การติดต่อทางสังคม การติดต่อในแง่สนับสนุน) บทบาททางสังคม (ซึ่งประกอบไปด้วย การ รักษาบทบาทเดิม การรับเอาบทบาทใหม่) สิทธิและความรับผิดชอบทางสังคม (ซึ่งได้แก่ การใช้สิทธิ และความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง การมีส่วนร่วมในชุมชน)

^๙ สุภาส เครือเนตร, **แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑-๑๒.

^{๑๐} ไกรวุฒิ ช่วยสถิตย์, คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวและชุมชนชาวไทยมุสลิมในชุมชนเมือง: ศึกษากรณี ชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตงและชุมชนกำปงบาโงย, **ภาคินพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต** (พัฒนานำสังคม), (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๗.

- ๔) กิจกรรมที่มีความหมาย คือ กิจกรรมประจำวัน การสนทนา การงานความสนใจ
- ๕) คุณภาพของสิ่งแวดล้อม คือ ความอบอุ่น ความสบาย ความมั่นคง พื้นที่ในแง่ส่วนบุคคล การตกแต่ง เครื่องอำนวยความสะดวก ความเป็นปกติ และกฎเกณฑ์ต่างๆ
- ๖) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้อาศัยในการเป็นเจ้าของสิ่งของ บ้านที่อยู่อาศัย มาตรฐานการครองชีพ โภชนาการ
- ๗) สุขภาวะร่างกายและจิตใจ คือ สุขภาพทางกาย ความทุกข์ทรมาน ความสามารถตามหน้าที่ การต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น
- ๘) ความพึงพอใจในชีวิต คือ ความสมดุลในความรู้สึก สุขภาพทางจิตวิทยา การมองภาพตนเองในทางบวก ความคิดเกี่ยวกับการบริโภค^{๑๑}

นิคาร์ตัน ศิลปเดช ได้สรุปไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงสภาพการดำรงชีวิตที่บุคคลเกิดความสุข ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ อย่างพอเพียงและเหมาะสม สำหรับด้านความสุขทางกายที่ก่อให้เกิดความพอใจคือ ลักษณะที่บุคคลมีสิ่งต่างๆ สสนองความต้องการทางด้านร่างกายอย่างเหมาะสมกับสภาพและฐานะของตน ซึ่งได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น ส่วนความสุขทางจิตใจที่จะช่วยให้บุคคลพอใจนั้น คือ ลักษณะที่บุคคลมีความรัก ความอบอุ่น และความมั่นคงในจิตใจ ได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้อื่น เกิดความภาคภูมิใจและการนับถือตนเอง คิดและทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น^{๑๒}

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตก็เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์จากความอยู่รอดด้วยกิเลสมาสู่ความเป็นอยู่ด้วยปัญญานี้ นอกจากเป็นหลักและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองแล้วและยังทำให้เกิดความกรุณาต่อผู้อื่นด้วย คือทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกัน เพื่อนมนุษย์คิดจะช่วยเหลือตลอดจนช่วยให้สามารถวางตนเป็นกัลยาณมิตรจึงสามารถคิดหาวิธีช่วยแก้ไขปัญหา วัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี คือเพื่อฝึกฝนพัฒนาคนให้รู้จักปฏิบัติต่อชีวิตหรือดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องมีความสุขโดยให้รู้จักในการแก้ปัญหาชีวิตและหาทางออกจากความทุกข์ได้ด้วยดี โดยไม่ก่อให้เกิดโทษพิษภัยแก่ผู้อื่นและแก่สังคม เพื่อให้รู้จักแสวงหาและเสพความสุขทางวัตถุอย่างถูกต้อง ปราศจากโทษพิษภัยไร้การเบียดเบียนและพร้อมที่จะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นๆ ในทางที่เกื้อกูลแก่ผู้อื่นและสังคมให้พร้อมทั้งความสามารถบางอย่างในการที่จะเอื้ออำนวยความสุขแก่ผู้อื่นและแผ่ขยายความสุขออกไปในสังคมทั้งนี้วัตถุประสงค์แท้จริงก็คือ เพื่อให้พึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องขึ้นต่อวัตถุภายนอกทุกอย่างไปจะพึ่งวัตถุภายนอกในกรณีที่เป็นต่อสุขภาพอนามัยความจำเป็นด้านปัจจัย ๔ มีเครื่องนุ่งห่มอาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่ไม่ใช่แสวงหาเพื่อมอมเมาจิตใจให้เกิดการสะสมจนไม่รู้จักเพียงพอ ฉะนั้นจุดมุ่งหมายเพื่อให้รู้ความสำคัญในการพัฒนาชีวิตจะได้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและทันต่อ

^{๑๑}Hughes, B. Quality of life. In Sheila, M. P. Researching social gerontology: Concepts methods and issues. London: Sage Publication. 1990.

^{๑๒}นิคาร์ตัน ศิลปเดช. ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๐), หน้า ๖๕.

เหตุการณ์ไม่ประมาทในการทำกิจการโดยผ่านกระบวนการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องได้ผลดี^{๑๓}

ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข กล่าวถึง^{๑๔} องค์ประกอบของ คุณภาพชีวิตที่บุคคลจะต้องมีในระดับสังคม มี ๖ ด้านดังนี้ ๑. ด้านร่างกาย ได้แก่ปัจจัยสี่) สุขภาพอนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ ๒. ด้านอารมณ์ ได้แก่การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณประโยชน์ ความนิยมชมชอบ ในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและ ความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ ๓. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและ การคมนาคมที่สะดวก ๔. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่โอกาสในการศึกษาและประกอบอาชีพที่ เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมในสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชนความเป็นระเบียบวินัย ความเห็นอกเห็นใจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา ๕. ด้านความคิด ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชนการศึกษา วิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตนเอง ครอบครัวและชุมชนการเป็น ที่ยอมรับในชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตนเอง และการมีเป้าหมายใน ชีวิตที่เหมาะสม ๖. ด้านจิตใจ ได้แก่ การมีคุณธรรมในส่วนตัว และในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต เมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวที ความจงรักภักดี ต่อชาติความศรัทธาใน ศาสนาความเสียสละ และการละเว้นจากอบายมุข

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้จำแนกคุณภาพชีวิต โดยเน้นที่การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมออกเป็น ๓ ระดับคือ^{๑๕}

- ๑) คุณภาพชีวิตระดับพื้นฐาน คือ ระดับ ทิฐุธรรมิกัตถะ มีดังนี้
 - (๑) สุขภาพดีมีพละทานามัยและมีปัจจัยเครื่องรักษาส่งเสริมสุขภาพ
 - (๒) พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ เช่น มีอาชีพ มีความประหยัด ขยันและสุจริต มีเงินใช้และใช้เงินเป็น เป็นผู้ผลิตและบริโภคเป็น
 - (๓) มีอาหารที่มีคุณค่า มีกินและกินเป็น
 - (๔) มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสมไม่แออัด สะอาด สะดวกและสบาย ต่อการดำเนินชีวิตการทำงานและการเดินทาง
 - (๕) มีครอบครัวซึ่งมีกำลังพอบำรุงเลี้ยงได้ อยู่กันด้วยความสุข ทั้งอบอุ่นและร่มเย็น

^{๑๓} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดศึกษาศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓๑.

^{๑๔} ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข, (อังกใน) จักรพงษ์ เกยีน. คุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฟลตเช่า, **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต** (การบริหารการพัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๔, หน้า ๒๐.

^{๑๕} การพัฒนามาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อการขยายผลการนำไปใช้, **เครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิต**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.ssdc.m-society.go.th/ (๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

(๖) อยู่ร่วมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจเกื้อการุณย์ ผูกมิตร และชวนชวย ทำกิจที่เป็นประโยชน์

(๗) มีเวลาว่างเป็นของตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการเสนอความริ่รรมย์บันเทิงที่ไร้โทษ ชื่นชมซาบซึ้งในสุนทรีย์และในการที่จะพัฒนาตนยิ่งขึ้นไปในด้านต่างๆ

๒) คุณภาพชีวิตระดับพัฒนาการ หรือระดับสัมปรายภคัตถะ

(๑) มีการศึกษา รู้เข้าใจเท่าทันเหตุการณ์ มีประสบการณ์ที่เป็นฐานของการดำเนินชีวิตและตัดสินใจอย่างฉลาด

(๒) มีวิจารณ์ญาณ พิจารณาเหตุปัจจัย รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาดำเนินชีวิตด้วยปัญญา มีกุศโลบายที่จะแก้ไขคลายทุกข์ได้

(๓) มีจิตใจที่พัฒนา กอปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เชื่อมั่นในการทำความดี ประพฤติดีงาม สุจริตทั้งกาย วาจาใจ มั่นใจในคุณค่าแห่งชีวิตของตน

(๔) สุขภาพจิตดี มีความมั่นคงทางจิตใจ มีเจตคติดีงาม จิตใจปลอดโปร่ง เบิกบาน ผ่องใส เป็นสุข มองโลกและชีวิตตามความเป็นจริง

๓) คุณภาพชีวิตระดับเอื้อโอกาส หรือระดับ อุภยัตถะ

(๑) มีความปลอดภัยทั้งกายใจ เช่น ปราศจากโจรผู้ร้าย ละอบายมุข

(๒) อยู่ในสังคมที่มีสวัสดิการและบริการดี อำนวยสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และไมตรีสงเคราะห์

(๓) อยู่ในสังคมที่อำนวยโอกาสในการทำงานที่ตนถนัด โอกาสในการเรียนรู้และเข้าถึงวิทยาการต่างๆ โอกาสในการมีส่วนร่วมในสังคม ในชุมชนและในทางการเมืองและโอกาสในการได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

(๔) อยู่ในสังคมที่มีระเบียบมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายที่เป็นธรรมและเอื้อต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม

(๕) มีธรรมชาติแวดล้อมที่เกื้อกูล รื่นรมย์ สวยงาม ฝนน้ำ อากาศบริสุทธิ์ ไร้มลพิษ

พระมหาบุรณะ ชาตเมโธ (โพธิ์นอก) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาอิทธิพลของอายตนะ (สื่อ) ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สรุปผลการวิจัย ๓ ประการด้วยกันคือ

๑) สื่อภายใน เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เพราะในการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกมนุษย์ต้องอาศัยสื่อภายในทั้งสิ้น ถ้าไม่มีสื่อภายในหรือมีแต่ไม่ครบ การรับรู้โลกภายนอกก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก การรับรู้โลกภายนอกทำให้มนุษย์รู้จักเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับปรุงใช้ให้พอเหมาะแก่การดำเนินชีวิตและฝึกหัดตนเองให้ดียิ่งขึ้น เรียนรู้ตนเองหรือรู้โลกภายในได้ดียิ่งขึ้น

๒) สื่อภายนอก คือโลกภายนอกทั้งหมดที่มนุษย์ ได้ประสบพบเห็นอยู่ทุกวัน แสดงให้มนุษย์ ได้รู้จักในทางรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และธรรมารมณฺ์ สื่อภายนอกแม้จะมีมากเท่าไร ก็สรุปลงในอารมณ์ ๖ ประการเหล่านี้ มันเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้สื่อภายในทำงานตามแรงกระตุ้น เพราะสื่อภายนอกเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าชอบใจ ถ้ามนุษย์ไม่ควบคุมสื่อภายในแล้ว จิตใจก็จะไหลไปตามกระแสของสื่อภายนอกซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการแสวงหาสื่อภายนอกอันเป็นสิ่งที่น่าชอบใจนั้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าแสวงหาตามความต้องการของตนฝ่ายเดียวจะทำให้เกิดการแสวงหาในทางที่ไม่ถูกต้อง

จะเปียดเปียนตนเองและผู้อื่นให้ได้รับความเดือนร้อน เหตุนี้ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักฝึกหัดควบคุมสื่อภายใน ก็จะเป็นเหตุให้ประพฤติดิตทั้งกฎหมายและศีลธรรมอันเป็นเหตุแห่งความทุกข์และโทษอีกมากมาย

๓) การติดต่อสัมพันธ์กัน ของสื่อภายในและสื่อภายนอก เป็นการปลุกเร้าให้เกิดการรับรู้ เป็นการกระตุ้นเตือนให้เกิดการเสพเสวยอารมณ์ เกิดความกระตือรือร้นในการที่จะเสพเสวย และมีผล ทั้งที่พอใจและไม่พอใจ ทำให้เกิดการกระทำต่ออารมณ์นั้นๆ ด้วยอำนาจความพอใจของสื่อ ภายในเองถ้ามนุษย์มีความกระตือรือร้นในการตื่นขึ้นมาทำหน้าที่ของตน เหมือนสื่อภายในที่เกิดขึ้นมา รับสารจากสื่อภายนอกแล้วมนุษย์จะเกิดการพัฒนาตนได้มากเพราะการทำหน้าที่รับสารของสื่อ ภายในแต่ละอย่างนั้น สามารถทำได้มากจนนับประมาณไม่ได้จิตที่เกิดดับรับอารมณ์ในแต่ละวันนั้น มาก เพราะจิตเป็นธรรมชาติเกิดดับเร็ว แต่ถึงกระนั้นจิตก็ยังเป็นธรรมชาติที่สามารถฝึกหัดให้ได้ดี และ ถ้า ฝึกหัดให้ดีแล้วก็สามารถนำความสุขมาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของได้เช่นเดียวกัน^{๑๖}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณภาพชีวิต คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ด้วยปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ อย่างพอเพียงและเหมาะสม มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของแต่ละบุคคลมีชีวิตอยู่ในสังคมและ สภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรงสถานภาพ ทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถแก้ไขเฉพาะหน้า และปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถ ดำเนินชีวิตด้วยวิธีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ โดยไม่ก่อให้เกิดโทษพิษภัยแก่ ผู้อื่นและแก่สังคม

๒.๑.๒ ตัวชี้วัดการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ปีเตอร์-บราวน์และคณะ ได้นำเสนอการแบ่ง การส่งเสริมคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการกำหนดตัวชี้วัด เป็น ๘ ด้าน^{๑๗} ดังนี้

๑) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการรวมกลุ่มทางสังคม (Social Inclusion) การรวมกลุ่มทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มทาง สังคม การมีส่วนร่วมใน กลุ่มทางสังคม สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่มีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่มทาง สังคม บทบาทในการ ดำเนินชีวิต (เช่น วิธีการดำรงชีวิต พฤติกรรมการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนิน ชีวิตเพื่อความ เหมาะสม รวมถึงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อวิธีการดำเนินชีวิต) การช่วยเหลือ สนับสนุนต่างๆ (เช่น ความพึงพอใจในการบริการทางสังคม การยอมรับทางสังคม และสถานภาพทาง สังคม)

๒) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ทางกายภาพ (Physical Well-being) ด้านความเป็นอยู่ทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะทางสุขภาพซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัย การมีสุขภาพดี การมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน กิจกรรมสันทนาการ ต่างๆ อาหารและโภชนาการ ความสามารถในการเคลื่อนไหวของร่างกาย และการดูแลสุขภาพ ซึ่ง

^{๑๖} พระมหาบูรณะ ชาตเมโธ (โพธิ์นอก), การศึกษาอิทธิพลของอายตนะ (สื่อ) ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๓. หน้า ๑๕๙ - ๑๖๐.

^{๑๗} ปีเตอร์-บราวน์ และคณะ (Beadle-Brown et al., ๒๐๐๘ : ๓๘๐, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ssruii.ssu.ac.th/bitstream/ssruir/๔๘๒/๑/๐๕๗-๕๔.pdf> (๒ ธันวาคม ๒๕๖๐).

การเคลื่อนไหวอาจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอีกด้วย

๓) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการมี มิตรภาพ เช่นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้บริบทสถานที่ทำงานหรือบริบทครอบครัว นอกจากนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังเกี่ยวข้องกับภาวะความโดดเดี่ยวเดียวดาย การสนับสนุนช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม ความใกล้ชิดสนิทสนมและความรัก

๔) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่ดี (Material Well-being) ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ที่ดีจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ อาชีพการงาน สภาพทางการเงิน การเป็นเจ้าของ (สังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์) ความปลอดภัย สถานภาพ ทางเศรษฐกิจ ลักษณะที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่ง

๕) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านลักษณะทางอารมณ์ (Emotional Well-Being) ด้านลักษณะทางอารมณ์จะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานอาชีพ ที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือสนับสนุน ความพึงพอใจในกลุ่มทางสังคมของตนเอง นอกจากนี้ด้านลักษณะทาง อารมณ์ยังเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต มโนภาพแห่งตน การไร้ความเครียดและความสุขในการดำเนินชีวิต

๖) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) ด้านความสามารถในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองจะเกี่ยวข้องกับความมีอิสรภาพในการตัดสินใจ การควบคุมตนเอง การกำหนดทิศทางชีวิตด้วยตนเอง อิทธิพลของที่อยู่อาศัยที่มีผลต่อความสามารถในการตัดสินใจ การสนับสนุนช่วยเหลือด้วยคำพูดและการแก้ต่างเพื่อตนเอง

๗) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการพัฒนาตนเอง (Personal Development) ด้านการพัฒนาตนเองจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษาและทักษะในการปฏิบัติตน ความสามารถส่วนตัว การบรรลุสิ่งที่ปรารถนา ความก้าวหน้าและพัฒนาการในด้านต่างๆ

๘) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสิทธิเสรีภาพ (Rights) ด้านสิทธิเสรีภาพจะเกี่ยวข้องกับการเคารพในสิทธิส่วนบุคคล สิทธิมนุษยชน สิทธิ ในความเป็นพลเมือง (เช่นการมีสิทธิเลือกตั้ง) ความรับผิดชอบในฐานะความเป็นพลเมืองและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือรัฐบาล^{๑๔}

บังอร ธรรมศิริ กล่าวว่า ความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปบ้าง ดังนั้นควรที่จะทำความเข้าใจพื้นฐานชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแล ซึ่งครอบครัวจะมี บทบาทสำคัญยิ่งในเรื่องดังกล่าวนี้

๑) ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การมีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมตามฤดูกาล และต้องการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

๒) ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการความรัก การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ การเห็นอกเห็นใจและการให้อภัย

^{๑๔}[ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ssruir.ssru.ac.th/bitstream/ssruir> (๒ ธันวาคม ๒๕๖๐).

๓) ความต้องการทางด้านสังคม ผู้สูงอายุยังต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะเพื่อน การร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น

๔) ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง ช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมและทำบุญ รวมทั้งเป็นค่ารักษาพยาบาลเมื่อยามเจ็บป่วย

ในทำนองเดียวกัน การตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ครอบครัวควรให้การตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ดังนี้

๑) ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย โดยดูแลเอาใจใส่เรื่องการรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ จัดที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมปลอดภัย จัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มให้เหมาะสมตามฤดูกาล แบ่งเบาภาระเรื่องงานในบ้าน พาผู้สูงอายุไปรับการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอจัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ เช่น แวนตา ไม้เท้า เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น

๒) ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจ โดยเอาใจใส่พูดคุยอย่างสม่ำเสมอ ให้ความรัก ความเคารพ ยกย่อง ยอมรับนับถือ ฟังผู้สูงอายุเล่าประสบการณ์ชีวิต ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น การจัดงานวันเกิด การพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวตามโอกาสและสถานที่ที่เหมาะสม การแสดงให้เห็นความสำคัญของวันสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

๓) ตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม โดยแสดงความยินดีที่จะพาผู้สูงอายุไปร่วมกิจกรรมทางสังคมที่เหมาะสมตามที่ต้องการและพยายามสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและสังคมที่เหมาะสมตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

๔) ตอบสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยรับภาระค่าใช้จ่าย การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือในด้านการเงินอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ ไม่ควรให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาในการหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพตนเอง รวมทั้งบุตรหลานหรือครอบครัวไม่ควรเบียดเบียนด้านการเงินกับผู้สูงอายุ เมื่อผู้สูงอายุมีความจำกัดด้านการเงิน

ทั้งนี้ แนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตที่นิยมใช้กันทั่วโลกและถือเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาของประเทศอย่างแท้จริงจะเชื่อมโยงกับแนวคิดในการพัฒนาสังคมแบบยั่งยืน โดยสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนิยมใช้แนวคิดมาตรฐานคุณภาพชีวิตกับการพัฒนาแบบยั่งยืนเข้าด้วยกัน โดยเลือกใช้เฉพาะตัวชี้วัดสำคัญๆ เท่านั้น ไม่นิยมใช้ตัวชี้วัดที่มีจำนวนมาก ในขณะที่หลายๆ ประเทศโดยทั่วไปในแถบทวีปเอเชียนิยมใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตที่มีตัวชี้วัดหลายด้าน โดยเฉพาะการใช้แนวคิดเรื่อง

คุณภาพชีวิตที่วัดแยกออกมาจากการพัฒนาแบบยั่งยืน^{๑๔}

ด้วยเหตุและผลความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติได้กำหนดเครื่องบ่งชี้คุณภาพชีวิตของประชากรไว้ ๘ ด้านได้แก่ อาหาร

^{๑๔}สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ประเทศไทย, การพัฒนามาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเพื่อการขยายผลและนำไปใช้: แนวคิดคุณภาพชีวิต, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.opp.go.th>, [๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

และโภชนาการ สุขภาพ การศึกษา สภาพแวดล้อม รายได้ การมีงานทำ สถานภาพสตรี และที่อยู่สตรี ซึ่งต่อมาคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ ได้นำแนวความคิด คุณภาพชีวิต มากำหนดเป็นเกณฑ์การวัดคุณภาพชีวิตหรือดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต โดยมองคุณภาพชีวิตในฐานะที่เป็นภาพรวมขององค์ประกอบต่างๆ ประกอบด้วย ๗ ด้าน ๒๘ ตัวชี้วัด คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา (การใช้สติปัญญา) ด้านชีวิตการทำงาน ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชุมชน และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติได้กำหนด เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มประเทศภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกไว้ ๙ หมวด ๔๕ ตัวชี้วัด อันได้แก่ ด้านคุณภาพอนามัย ด้านการศึกษาด้านการจ้างงานและชีวิตการทำงาน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านรายได้ด้านสวัสดิการสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านความปลอดภัยของสาธารณะ และด้านสิ่งแวดล้อม^{๒๐}

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีการพัฒนาดัชนีคุณภาพชีวิต เปรียบเทียบระหว่างประเทศ โดยนิตยสารนักเศรษฐศาสตร์โดยแบ่งเป็น ๙ องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชีวิตชุมชนด้านสภาพภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านเสถียรภาพและความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง ด้านเสรีภาพทางการเมือง และด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศจึงเกิดการกำหนดส่วนประกอบ สำหรับการวัดคุณภาพชีวิตในต่างประเทศ มีสาระสำคัญที่น่าสนใจดังนี้

๑) แบบจำลองการสำรวจคุณภาพชีวิตของ ESCAP คือ คณะผู้แทนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกจาก ๕๔ ประเทศ พร้อมกับสมาชิกอีก ๕ เขตการปกครอง ได้ร่วมกันสร้างแบบจำลอง การสำรวจคุณภาพชีวิตของประชากรในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก โดยมีส่วนประกอบ ๗ ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านชีวิตการทำงาน ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชีวิตชุมชน และด้านชีวิตวัฒนธรรม (ชีวิตจิตใจและชีวิตเวลาเสรี)

๒) การวัดคุณภาพชีวิตของประเทศมาเลเซีย พบว่า ประเทศมาเลเซียได้สร้างตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตโดยพิจารณาจากเกณฑ์ ๓ เกณฑ์ คือ ความสำคัญของตัวบ่งชี้ ความสามารถที่สะท้อนมิติเหล่านั้น และการมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นผลรวมของส่วนประกอบ ๑๐ ด้าน คือ ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านการขนส่งและการสื่อสาร ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชีวิตเวลาเสรีครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ด้านความปลอดภัยสาธารณะ และด้านวัฒนธรรม

๓) เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก องค์การอนามัยโลกโดยทีมงาน WHOQOL ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ปฏิบัติงานภาคสนามจำนวน ๑๕ ประเทศ ได้พัฒนาและนำเสนอเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่สามารถนำไปใช้ได้ทั่วไป แม้ในกลุ่มประชากรที่มีสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกัน เครื่องมือดังกล่าวให้ความสำคัญกับกระบวนการดูแลสุขภาพ ผลของการรักษาและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ป่วย โดยมีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐ ข้อ แบ่งเป็นคำถามด้านคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม ๔ ข้อ อีก ๙๖ ข้อ จัดเป็น ๒๔ หัวข้อ แต่ละหัวข้อมี ๔ คำถาม และในจำนวน ๒๔

^{๒๐} บงกช นพวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยปฏิบัติการเสริมพลัง ความมั่นคงของชาติ, (ปีถัดมา: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาธรรมาธิปไตย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

หัวข้อ ได้จัดกลุ่มเป็น ๖ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตวิทยา ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล ด้านความสัมพันธ์กับสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านจิตใจหรือด้านความเชื่อบุคคล^{๒๑}

สำหรับในประเทศไทยได้มีการเสนอกรอบแนวคิดและการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาสังคมในลักษณะต่างๆ โดยนักวิชาการ นักวิจัย และประชาชนชาวบ้าน ตลอดจนองค์กรต่างๆ เพื่อนำไปเป็นทางเลือกให้แก่สังคมมากขึ้น มีดังนี้

๑) ด้านสิทธิเสรีภาพและการเมืองนักวิชาการเช่นศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต เป็นต้น ที่นำเสนอแนวทางการจัดการทางกฎหมายและสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกการรับรู้สิทธิของภาคประชาชน

๒) ด้านการศึกษา ได้มีการนำเสนอแนวคิดจากนักวิชาการจากองค์กรต่างๆ ภายใต้ การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาในการจัดมาตรฐานทางการศึกษา ทั้งในแง่การพัฒนาบุคคล สถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการการศึกษา ทางเลือก และการรับรู้ของประชาชนในการเรียนรู้ เป็นต้น

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม ได้มีการนำเสนอกระบวนการจัดการระบบนิเวศของฝ่ายต่างๆ โดยประเมินผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนองค์กรเอกชน อาทิ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ได้เสนอแนวทางในการจัดทำตัวชี้วัด การพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร การอนุรักษ์ทรัพยากรโดยชุมชน การแก้ไขปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๔) ด้านคุณภาพชีวิตและการพัฒนาสังคม ที่นำเสนอโดยพระธรรมปิฎก ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี ดร.ป๋วย อึ้งภากรณ์ ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์ ดร.เสรี พงศ์พิศ และดร.สีลาภรณ์ (นาครทรรพ) บัวสาย ดังตัวอย่าง เช่น ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี ได้อธิบายว่า คุณภาพชีวิต ควรประกอบด้วยเสรีภาพ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุ เช่น การมีวัตถุปัจจัยพอเพียงเลี้ยงชีวิตไม่ต้องถูกบีบคั้นจากความอดอยากขาดแคลน ด้านสังคม เช่น ไม่มีการกดขี่เบียดเบียนกันในสังคมมนุษย์ สามารถเป็นตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ที่จะเลือกดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงามได้ และสุดท้ายคือ ด้านจิตใจ ที่สมบูรณ์และเป็นปกติสุข^{๒๒}

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การที่มนุษย์ตื่นตัวรู้ตัวหรือกลุ่มที่ตนอยู่อาศัยนั้นพัฒนาหรือร่วมกันพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยที่ไม่หยุดอยู่กับที่ สามารถนำเอาองค์ความรู้ ความเข้าใจมาพัฒนา ปรับปรุงต่อยอดในสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านค่านิยมและด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น จนเป็นที่น่าพอใจหรืออยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความสุข เป็นต้นแบบที่ดี ไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น จึงสมกับคำว่าได้พัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

๒.๒.๑ ความหมายของผู้สูงอายุ

^{๒๑} อภิวัฒน์ บุญสาธ, เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตตามแนวการศึกษาทฤษฎีเชิงระบบ, (สมาคมนักประชากรไทย: การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๑๖๗ – ๑๖๘.

^{๒๒} เสรี พงศ์พิช, ภูมิปัญญาชาวบ้าน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.phongphit.com> [๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐].

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายคำว่า “ชรา ว่าแก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม”^{๒๓}

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้ให้นิยาม ผู้สูงอายุ (Older person) หมายถึงประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไปและได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑) ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีมากกว่าร้อยละ๗ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

๒) ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึงสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๕ ปี มากกว่าร้อยละ ๑๔ ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

๓) ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged society) หมายถึงสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่^{๒๔}

สุรกุล เจนอบรม กล่าวว่า บุคคลจะเข้าข่ายเป็นผู้สูงอายุ มีเกณฑ์ในการพิจารณาแตกต่างกัน โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ความเป็นผู้สูงอายุไว้ ๔ ลักษณะ ดังนี้^{๒๕}

๑) พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุ จากอายุจริงที่ปรากฏ จากจำนวนปี หรืออายุที่ปรากฏจริงตามปฏิทิน โดยไม่นำเอาปัจจัยอื่นมาร่วมพิจารณาด้วย

๒) พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุ จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย กระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุขัยในแต่ละปี

๓) พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุ จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ สติปัญญา การรับรู้ และเรียนรู้ที่ถดถอย

๔) พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุ จากบทบาททางสังคม จากบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล ตลอดจนความรับผิดชอบในการทำงานลดลง

ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงษ์ ได้ให้ความหมายว่า “วัยสูงอายุ” หรือ วัยชรา หมายถึง มนุษย์ที่มีอายุอยู่ในช่วงปลายของชีวิต นิยามของผู้สูงอายุ อาจแตกต่างกันไป เมื่อพิจารณาจากแง่มุมต่างๆ อาทิ ทางชีววิทยา ประชากรศาสตร์ การจ้างงาน และทางสังคมวิทยา ในทางสถิติมักถือว่าผู้ที่อยู่ในวัย

^{๒๓}ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๕๒), หน้า ๓๔๗.

^{๒๔}[ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom_12/05-01.html (๒ ธันวาคม ๒๕๖๐).

^{๒๕}สุรกุล เจนอบรม, **วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิชนแอดเวอร์ไทยซิงก์ริฟ, ๒๕๕๑, หน้า ๖-๗.

สูงอายุคือ บุคคลที่มีอายุ ๖๐-๖๕ ปีขึ้นไป สำหรับประเทศไทยกำหนดไว้ว่า ผู้สูงอายุคือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป^{๒๖}

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร ได้เสนอข้อคิดเห็นของบาร์โร สมิธ (Barrow Smith) ว่าเป็นการยากที่จะกำหนดว่าผู้ใด ขราภาพ หรือผู้สูงอายุ แต่สามารถพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้คือ^{๒๗}

๑) ประเพณีนิยม เป็นการกำหนดผู้สูงอายุ โดยยึดตามเกณฑ์อายุ ที่ออกจากงาน เช่นประเทศไทย กำหนดอายุวัยเกษียณอายุ เมื่ออายุครบ ๖๐ ปี แต่ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดอายุ ๖๕ ปี เป็นต้น

๒) การปฏิบัติหน้าที่ทางร่างกาย เป็นการกำหนดโดยยึดตามเกณฑ์ทางสรีรวิทยา หรือทางกายภาพ บุคคลจะมีการเสื่อมสลายทางสรีรวิทยา ที่แตกต่างกันในวัยสูงอายุอวัยวะต่างๆ ในร่างกายจะทำงานน้อยลง ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละบุคคล บางคนอายุ ๕๐ ปี ฟันอาจจะหลุดทั้งปาก แต่บางคนอายุถึง ๘๐ ปี ฟันจึงจะเริ่มหลุด เป็นต้น

๓) การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านจิตใจ เป็นการกำหนด ตามเกณฑ์ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การจำ การเรียนรู้ และความเสื่อมทางด้านจิตใจ สิ่งที่พบมากที่สุดกับผู้สูงอายุคือ ความจำเริ่มเสื่อม ขาดแรงจูงใจ ซึ่งไม่ได้หมายความว่า บุคคลผู้สูงอายุทุกคนจะมีสภาพเช่นนี้

๔) ความคิดเกี่ยวกับตนเอง เป็นการกำหนดโดยยึดความคิดที่ผู้สูงอายุมองตนเอง เพราะโดยปกติผู้สูงอายุมักจะเกิดความคิดว่า “ตนเองแก่ อายุมากแล้ว” และส่งผลต่อบุคลิกภาพทางกาย ความรู้สึทางด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามแนวความคิดที่ผู้สูงอายุนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น

๕) ความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นการกำหนดโดยยึดความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยใช้แนวความคิดจากการเสื่อมถอยของสภาพทางร่างกาย และจิตใจ คนทั่วไปจึงกำหนดว่า วัยสูงอายุเป็นวัยที่ต้องพักผ่อน หยุดการประกอบอาชีพ ดังนั้น บุคคลที่อยู่ในวัยสูงอายุ จึงหมายถึงบุคคลที่มีวัยเกินกว่าที่จะอยู่ในวัยกำลังแรงงาน

๖) ความกดดันทางอารมณ์ และความเจ็บป่วย เป็นการกำหนดโดยยึดตามสภาพร่างกาย และจิตใจ ผู้สูงอายุจะเผชิญกับสภาพโรคร้ายไข้เจ็บอยู่เสมอเพราะสภาพร่างกาย และอวัยวะต่างๆ เริ่มเสื่อมถอย นอกจากนั้น ยังอาจเผชิญกับปัญหาทางด้านสังคมอื่นๆ ทำให้เกิดความกดดันทางอารมณ์เพิ่มขึ้นอีก ส่วนมากมักพบกับผู้สูงอายุระหว่าง ๖๐-๖๕ ปีขึ้นไป

สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจในทางที่เสื่อมลง มีความสัมพันธ์ทางสังคมลดลง มีกิจกรรมในการประกอบอาชีพน้อยลง ต้องการพักผ่อนมากขึ้น

^{๒๖} ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงษ์, **ประชากรศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑-๑๒.

^{๒๗} ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, **สวัสดิการผู้สูงอายุ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

๒.๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

นักทฤษฎีการสูงอายุได้พิจารณากระบวนการแก่ของบุคคลว่า เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งแนวตั้งและแนวนอน ในแนวตั้งให้พิจารณาว่าร่างกายของบุคคลมีหลายระดับ นับตั้งแต่โมเลกุล เซลล์ บุคคล กลุ่มคน และสังคม ส่วนแนวนอนให้พิจารณาว่าบุคคลมี คุณลักษณะ ๓ ประการ คือ เป็นอยู่ (Being) พฤติกรรม (Behaving) และการกลายมาเป็น (Becoming)

ปรากฏการณ์ของความสูงอายุหรือกระบวนการแก่ เกิดจากปัจจัยหลายประการ ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีที่อธิบายถึงการสูงอายุนั้นอาจแบ่งได้เป็น ๓ ทฤษฎี ดังต่อไปนี้

๑) ทฤษฎีทางชีววิทยา ได้อธิบายถึงกระบวนการทางสรีรวิทยาและการเปลี่ยนแปลง ของโครงสร้างของอวัยวะต่างๆ ของทั้งการสูญเสียความสามารถในการต้านทานโรค พบว่า ในทุกระดับของชีววิทยาตั้งแต่เซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะ ระบบอวัยวะจะต้องมีการเสื่อมและมีการตายเกิดขึ้น

๒) ทฤษฎีทางจิตวิทยา เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรม ของผู้สูงอายุนั้น เป็นการพัฒนาและปรับตัวเกี่ยวกับสติปัญญา ความนึกคิด ความจำและการรับรู้ แรงจูงใจ รวมทั้งสังคมที่อยู่อาศัย และประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้มีบุคลิก แตกต่างกันไป และมนุษย์จะมีช่วงการเปลี่ยนแปลง คือ ช่วงต่อของชีวิต ซึ่งล้วนแต่เป็นภาวะวิกฤต การ ที่บุคคลสามารถผ่านช่วงวิกฤตในชีวิตแต่ละระยะได้ดีเพียงใด ก็จะส่งผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพใน อนาคต คือ การเป็นผู้สูงอายุด้วย

๓) ทฤษฎีทางสังคมวิทยา เป็นทฤษฎีที่พยายามอธิบายสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนไป เพราะมนุษย์จะต้องมีการพัฒนาในแต่ละบุคคล และสิ่งแวดล้อมจะมีผลต่อการปรับตัว ทฤษฎีนี้เชื่อว่าถ้าสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะทำให้สถานะของผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลง อย่าง รวดเร็ว ทฤษฎีทางสังคมแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

(๑) ทฤษฎีไร้ภาวะผูกพัน อธิบายว่าการละบทบาททางสังคม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อทั้งสองฝ่าย คือ ได้ให้คนในวัยหนุ่มสาวที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำหน้าที่ สำหรับผู้สูงอายุเองก็จะ ได้ เตรียมตัวรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นกระบวนการต่อเนื่องและหลีกเลี่ยงไม่ได้ และความ แตกต่างในบุคลิกภาพไม่ใช่สิ่งที่สำคัญ

(๒) ทฤษฎีกิจกรรม กล่าวถึง การมีความสัมพันธ์ทางบวระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกิจกรรมในสังคม และความพึงพอใจในชีวิต เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น สถานะทางสังคมจะลดลง บทบาทเก่าจะถูกถอดถอนตัวออกไป ดังนั้นผู้สูงอายุควรมีกิจกรรมต่อเนื่อง จากวัยที่ผ่านมา ควรพอใจในการร่วมกิจกรรม สนใจและร่วมเป็นสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ กิจกรรม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุทำให้มีสุขภาพดีทั้งใจและกาย กิจกรรมจึงมีความสำคัญต่อความพึงพอใจ ในชีวิตของผู้สูงอายุ

(๓) ทฤษฎีความต่อเนื่อง ได้มาจากการนำทฤษฎีไร้ภาวะผูกพันและทฤษฎีกิจกรรม มาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปใหม่เป็นทฤษฎีความต่อเนื่องที่สามารถอธิบายชีวิตที่แท้จริงของผู้สูงอายุได้ คือการที่ผู้สูงอายุจะมีความสุขในบั้นปลายชีวิตได้นั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ และรูปแบบการดำเนินชีวิตเดิมของผู้สูงอายุ เช่นผู้สูงอายุที่เคยมีบทบาทในสังคมจะมีความสุขเมื่อได้ร่วมกิจกรรม

เหมือนในวัยหนุ่มสาว และผู้สูงอายุที่ไม่ชอบการเข้าร่วมสังคมมาก่อนก็จะมีความสุขในการแยกตัวเอง ในวัยสูงอายุ

จากทฤษฎีการสูงอายุที่กล่าวข้างต้น ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างและหน้าที่ของ ทุก ระบบในร่างกายตามธรรมชาติ จากวัยมีใช้จากการเป็นโรค การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของ ผู้สูงอายุ นั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางด้านพันธุกรรม โภชนาการ การพักผ่อน การออกกำลังกาย และ สิ่งแวดล้อม เป็นการเปลี่ยนแปลงในช่วงสุดท้ายของชีวิตที่มีลักษณะการพัฒนาการไปในทางตรงกัน ข้ามกับวัย เด็ก ผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายไปในทางเสื่อมมากกว่าในด้านการเสริมสร้าง การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระบบผิวหนัง ระบบประสาท ระบบกระดูกและ กล้ามเนื้อ ระบบการไหลเวียนของโลหิต ระบบการหายใจและระบบทางเดินอาหาร

๒) การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ มักจะมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและ สังคม ด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ ปัญหาการออกจากงาน ต้อง สูญเสีย อำนาจ บทบาทหน้าที่ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเครียด ถ้าไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ เมื่อมี วัยสูงขึ้น พฤติกรรมของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงไป เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาท ส่วนกลาง ทำให้หลงลืม สับสนได้ง่าย ในวัยนี้จะต้องพบกับการ สูญเสียที่ยิ่งใหญ่ในช่วงชีวิต คือ การ ขาดคู่ชีวิต ซึ่งเป็นผลทำให้ภาวะจิตใจของผู้สูงอายุได้รับการ กระทบกระเทือน การอยู่โดยขาดคู่คิดจะ ทำให้จิตใจหดหู่ และเพื่อนฝูงวัยเดียวกันก็มักจะล้มหายตาย จากไป ที่เหลือก็ขาดการติดต่อ เนื่องจาก สุขภาพไม่อำนวย จึงต้องอยู่แบบเหงาๆ ซึ่งภาวะแบบนี้ ผู้สูงอายุจะท้อแท้ มักมีอาการฉุนเฉียว โกรธ ง่าย สิ้นหวัง และอาจจะเป็นเหตุให้การทำงานของระบบ ต่างๆ อ่อนล้าลงอีกด้วย

๓) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยและ อารมณ์ออกมามากคล้ายคลึงกัน ได้แก่

(๑) สนใจตนเองมากเป็นพิเศษ

(๒) แสงนอน ใจน้อย ทิฐิ มีความรู้สึกไวต่อคำพูด และเหตุการณ์ต่างๆ แต่ แสดงออก โดยการไม่พูด เงียบเฉย

(๓) สนใจกับบุคคลในทางที่จะต้องเอาใจตน

(๔) รำลึกถึงเหตุการณ์ในอดีตและชอบเปรียบเทียบเสมอ

(๕) มีความวิตกกังวล ทุกข์ร้อน ห่วงใยบุตรหลานและครอบครัวมาก

(๖) กลัวถูกทอดทิ้ง ว่าเหว

จากทฤษฎีผู้สูงอายุข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลง ๓ ด้านด้วยกันคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จะมีลักษณะไปในทางเสื่อมมากกว่าการเสริมสร้าง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจจะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และการปรับตัว และมักจะมีผลมาจาก

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและสังคมด้วย ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมจะเป็นลักษณะที่ผู้สูงอายุไม่สามารถแสดงบทบาทต่างๆ ได้ มีผลทำให้รู้สึกขาดคุณค่า ขาดความภาคภูมิใจในตัวเอง^{๒๘}

๒.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนผู้สูงอายุ

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕ -๒๕๖๔) จัดแบ่งเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ดังนี้^{๒๙}

๑) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลัก

- (๑) มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ
- (๒) มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (๓) มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุประกอบด้วย ๖ มาตรการหลัก

- (๑) มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น
- (๒) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ
- (๓) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ
- (๔) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ
- (๕) มาตรการ ส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ
- (๖) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

๓) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุประกอบด้วย ๔ มาตรการหลัก

- (๑) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้
- (๒) มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ
- (๓) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง
- (๔) มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน
- ๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุประกอบด้วย ๒ มาตรการหลัก
 - (๑) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ
 - (๒) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ
- ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการประมวล พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติประกอบด้วย ๔ มาตรการหลัก

^{๒๘} [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ssruir.ssu.ac.th/bitstream/ssruir/482/1/057-54.pdf> (๒ ธันวาคม ๒๕๖๐).

^{๒๙} สุทธิพงศ์ บุญผดุง, การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑), รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔, หน้า ๑๔-๑๖.

(๑) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวล และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

(๒) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุโดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมอย่างเหมาะสม

(๓) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

(๔) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย

๒.๒.๔ แนวปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก ๕ อ. ได้แก่^{๓๐}

ในการปฏิบัติเพื่อดูแลผู้สูงอายุนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้แนวทางในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามหลักการดูแลสุขภาพ อันประกอบไปด้วย

อ. อาหาร รับประทานอาหารให้หลากหลาย ได้สัดส่วนเพียงพออิ่ม ครบ ๕ หมู่ เน้นย่อยง่ายและสะอาด อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น อาหารที่มีไขมันสูง ทหวานจัด เค็มจัด และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

อ. ออกกำลังกาย โดยออกกำลังกายทุกส่วนสัปดาห์ละ ๓-๕ ครั้ง จังหวะการเต้นของหัวใจ ผู้สูงอายุควรเคลื่อนไหวออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ออกกำลังกายอย่างเหมาะสม หลากหลายวิธี เช่น ยืดเส้นยืดสาย ยืดเหยียด ช่วยให้ออกกำลังกายอย่างแข็งแรง เดินเร็ว ขี่จักรยาน ว่ายน้ำ เป็นต้น และหลีกเลี่ยงการแข่งขัน ออกแรงเกินกำลัง ความเร็วสูง เกร็ง เบ่ง ยกน้ำหนัก การอยู่ในสถานที่ร้อนอบอ้าว อากาศไม่ถ่ายเท อยู่กลางแจ้ง

อ. อารมณ์ คือ อารมณ์รื่นเริงยินดี ซื่อสัตย์ด้วยรอยยิ้ม จิตแจ่มใส มองโลกในแง่บวก ไม่เครียด ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ลูกหลาน คนรอบข้าง

อ. อติเรก สร้างสรรค์งานอติเรก เพิ่มพูนคุณค่า เกื้อกูลสังคม หากิจกรรมงานอติเรกที่ชอบทำแล้วเพลิดเพลิน และมีคุณค่าทางจิตใจ เช่น อ่านหนังสือธรรมะ ฟังเทศน์ฟังธรรม พบปะสังสรรค์ ให้คำปรึกษาแนะนำฟังเพลง ปลูกต้นไม้ และ

อ. ออนามัย สร้างอนามัยดี ชีวิตมีสุข นำพาอายุยืนยาว สร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดี หมั่นตรวจและรักษาสุขภาพ ปฏิบัติตนให้ถูกต้องลักษณะ ควรตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้ง ดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน งด ละ เลิกอบายมุข บุหรี่ เหล้า ของมีนเมา และสารเสพติด

การที่ผู้สูงอายุจะมีสุขภาพแข็งแรงมีอายุยืนยาวอย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นไม่เพียงแต่การเตรียมความพร้อมหรือการปฏิบัติตัวผู้สูงอายุเองเท่านั้น ลูกหลาน ครอบครัวก็ควรใส่ใจดูแลผู้สูงอายุด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดี สมาชิกในครอบครัว อันประกอบด้วยลูกหลาน ฯลฯ ควรปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ ดังต่อไปนี้ ๑๐ ข้อ ที่ลูกๆ หลานควรปฏิบัติ

^{๓๐} โรงพยาบาลเปาโล พหลโยธิน, การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : paolohospital.com/phahol/health-diabetes/elderly-care/ (๑๒ มกราคม ๒๕๖๐).

๑) ช่วยนำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองยังมีคุณค่า มีความสำคัญและมีความหวังในชีวิต เช่น ขอคำแนะนำต่างๆ ขอความช่วยเหลือจากผู้สูงอายุให้ควบคุมดูแลบ้านเรือน เป็นที่ปรึกษาอบรมเลี้ยงดู ลูกหลาน

๒) ควรระมัดระวังคำพูด หรือการกระทำที่แสดงออกต่อผู้สูงอายุ เน้นความสำคัญของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก ยกตัวอย่างเช่น เวลารับประทานอาหารเชิญชวนให้รับประทานอาหารก่อน และตักข้าวให้

๓) ชวนผู้สูงอายุเล่าเรื่องเหตุการณ์ประทับใจในอดีตของท่านให้ฟัง และรับฟังอย่างตั้งใจ จะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่า ยังมีคนชื่นชมในบางส่วนของชีวิตของตนอยู่

๔) อำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุปฏิบัติกิจกรรมที่น่าสนใจต่าง ๆ เช่น เมื่อผู้สูงอายุต้องการไปวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ลูกหลาน ควรจัดเตรียมข้าวของต่างๆ ให้ และจัดการรับส่งหรือเป็นเพื่อน

๕) เอาใจใส่ดูแลเรื่องอาหาร และการออกกำลังกายหรือทำงานตามความถนัดให้เหมาะสมกับวัย

๖) ที่พักอาศัย หากผู้สูงอายุต้องการแยกบ้านอยู่ หรือต้องการไปอยู่สถานที่ที่รัฐจัดให้ก็ควรตามใจ และพาลูกหลานไปเยี่ยมเมื่อมีโอกาส ถ้าหากผู้สูงอายุรู้สึกเป็นสุข และต้องการอยู่ร่วมกับลูกหลาน ก็ให้อยู่บ้านเดียวกัน เพื่อเกิดความรู้สึกอบอุ่น

๗) ช่วยให้ผู้สูงอายุมีโอกาสพบปะสังสรรค์กับญาติสนิท และเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน โดยการพาไปเยี่ยมเยียน หรือเชิญเพื่อนฝูงญาติมิตร มาสังสรรค์ที่บ้านเป็นที่คลายเหงา พาไปสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุ เช่น วัด หรือชมรมผู้สูงอายุในชุมชน

๘) ให้ความสำคัญเห็นคุณค่า และเคารพยกย่องนับถือ ด้วยการเชื่อฟังคำสั่งสอนและข้อแนะนำจากผู้สูงอายุ ร่วมมือกันรักษาฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมของไทย เช่น ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุเนื่องในวันสงกรานต์ เป็นต้น

๙) ให้อภัยในความหลงลืม และความผิดพลาดที่ผู้สูงอายุกระทำ และยิ่งกว่านั้น ควรแสดงความเห็นอกเห็นใจที่เหมาะสมด้วย

๑๐) ช่วยเหลือดูแลรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย หรือพาไปตรวจสุขภาพให้การดูแลอย่างใกล้ชิดเมื่อเจ็บป่วยหนัก เรื้อรัง

สรุปได้ว่า ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุนั้น ผู้ดูแลจำเป็นต้องมีหลักในการดูแลให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองยังมีคุณค่า ลูกหลาน ครอบครัวก็ควรใส่ใจดูแลผู้สูงอายุโดยให้ความสำคัญและเคารพยกย่องนับถือ ด้วยการเชื่อฟังคำสั่งสอนและข้อแนะนำจากผู้สูงอายุ

๒.๓ บริบทพื้นที่ศึกษา

๒.๓.๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี^{๓๐}

ความเป็นมา เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี (สุขาภิบาล) ตั้งอยู่ริมถนนเทพกระษัตรี เป็นที่ดินราชพัสดุ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ อยู่ในท้องที่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๗ บางส่วน ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ทั้งหมด ๔ ตารางกิโลเมตร และได้รับการ

^{๓๐} ตำบลเทพกระษัตรี, เทศบาล, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.thepcity.go.th/content/content/plan57-59/2.doc

เปลี่ยนแปลง ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ตั้งแต่ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙ ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ตั้งอยู่บนที่ราบ ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ ๕๐๐ เมตร และห่างจากตัว จังหวัดภูเก็ตประมาณ ๑๙ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ	จรด	หมู่ ๕ ตำบลเทพกระษัตรี
ทิศใต้	จรด	ตำบลศรีสุนทร
ทิศตะวันออก	จรด	หมู่ ๑, ๒ และ ๗ ตำบลเทพกระษัตรี
ทิศตะวันตก	จรด	หมู่ ๑ และ ๓ ตำบลเทพกระษัตรี

๒.๓.๒ ประวัติความเป็นมาของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี

๑) ชุมชนบ้านหินรุ่ม

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านหินรุ่ม ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จากคำบอกเล่าของคนในชุมชนถึงที่มาของชื่อชุมชน มีสองคำบอกเล่า คือ (๑) ในอดีตชุมชนบ้านหินรุ่มมีหินสวยงามใต้พื้นดินจำนวนมาก (๒) ในอดีตจะมีควันลอยขึ้นตามร่องระหว่างหินกรวดกับพื้นดิน ซึ่งลักษณะของควันที่ลอยขึ้น ภาษาถิ่นเรียกว่าลอยรุ่ม ๆ จึงเรียกชื่อชุมชนว่าบ้านหินรุ่ม ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีจัดตั้งเป็นชุมชนบ้านหินรุ่มโดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือ จรด ชุมชนบ้านบ่อกรวด ทิศตะวันออก จรด เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี ทิศตะวันตก จรด ชุมชนบ้านเคียน ทิศใต้ จรด เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี ระยะห่างจากอำเภอกลาง ไปทางทิศเหนือ ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร ลักษณะทางกายภาพ ชุมชนบ้านหินรุ่ม มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบมีลำคลองไหลผ่านลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๒) ชุมชนเพชรลัดดา

ประวัติชุมชนชุมชนเพชรลัดดา ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ซึ่งเดิมอยู่ในชุมชนบ้านนาใน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรร (เพชรลัดดา) และบ้านพักอาศัยของประชาชนทั่วไป ภายหลังเกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน ร่วมกันพิจารณาขอจัดตั้งชุมชน เพชรลัดดา ขึ้น ในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จัดตั้งเป็นชุมชนเพชรลัดดา โดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือ จรด ชุมชนบ้านนาใน ทิศตะวันออก จรด ชุมชนบ้านนาใน ทิศตะวันตก จรด ชุมชนบ้านเคียน ทิศใต้ จรด ชุมชนบ้านบ่อกรวด ระยะห่างจากอำเภอไปทางทิศใต้ ประมาณ ๕๐๐ เมตร ลักษณะทางกายภาพ ชุมชนเพชรลัดดา มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบมีลำคลองไหลผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๓) ชุมชนบ้านเหริยง

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านเหริยง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๓ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จากการสอบถาม ผู้เฒ่าผู้แก่ถึงที่มาของชื่อหมู่บ้าน มีที่มาของชื่อหมู่บ้านสองคำบอกเล่า ดังนี้ (๑) ในอดีต บริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ มีสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นป่าพรุ พื้นที่ชื้นแฉะและมีต้นเหริยง ขึ้นอยู่โดยรอบภายในหมู่บ้าน เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปจนถึงปัจจุบัน (๒) ในอดีต หมู่บ้านแห่งนี้ เป็นที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยของชาวบ้านที่เลี้ยงภัยสงครามที่ศึกกับพม่า จึงเรียกกันว่าบ้านเลี้ยง และเรียกเพี้ยนมาเป็นบ้านเหริยงจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีจัดตั้งเป็นชุมชนบ้านเหริยง โดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือ จรด หมู่ที่ ๘ เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศตะวันออกจรด ชุมชนบ้านค่าย ทิศตะวันตกจรด หมู่ที่ ๓ เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศใต้จรด ชุมชนบ้านค่าย ลักษณะทางกายภาพ ชุมชนบ้านเหริยง มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบมีลำคลองไหลผ่านลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๔) ชุมชนบ้านนาใน

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านนาใน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๗ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อดีตที่ผ่านมา บ้านนาใน แยกตัวมาจากบ้านเขานน เป็นหมู่บ้านโบราณมานานกว่า ๒๐๐ ปี สมัยก่อนคนในหมู่บ้านนิยมทำนา บริเวณกลางหมู่บ้าน โดยปลูกบ้านล้อมรอบ จึงเรียกว่า บ้านนาใน ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีจัดตั้งเป็นชุมชนบ้านนาในโดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือ จรด เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศตะวันออกจรด หมู่ที่ ๗ เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศตะวันตกจรด ชุมชนบ้านเคียน ทิศใต้จรด ชุมชนบ้านป่อกรวด และชุมชนเพชรลัดดา ลักษณะทางกายภาพ ชุมชนบ้านนาใน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสลับเนินเขา มีลำคลองไหลผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๕) ชุมชนบ้านเคียน

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านเคียน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ในอดีตบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ปกคลุมไปด้วยต้นตะเคียนใหญ่เป็นจำนวนมาก เมื่อมีผู้คนเข้ามาสร้างบ้านเรือนอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านตะเคียน มาจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีจัดตั้งเป็นชุมชนบ้านเคียน โดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ. ๒๕๔๗ สถานที่ตั้งทิศเหนือ จรด หมู่ที่ ๗,๘ เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศตะวันออกจรด ชุมชนบ้านหินรุ่ม,ชุมชนบ้านนาใน,ชุมชนเพชรลัดดา,ชุมชนบ้านป่อกรวด ทิศตะวันตกจรด ชุมชนบ้านเหริยง,ชุมชนบ้านค่าย,ชุมชนบ้านหินรุ่ม ทิศใต้ จรด ชุมชนบ้านหินรุ่ม ลักษณะทางกายภาพ ชุมชนบ้านเคียน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีลำคลองไหลผ่านพื้นที่ส่วน

ใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๖) ชุมชนบ้านบ่อกรวด

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านบ่อกรวด ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จากการบอกเล่าถึงที่มาของชื่อชุมชน เนื่องจากในอดีตบ่อน้ำส่วนใหญ่ในชุมชนจะเป็นกรวดหิน และน้ำในบ่อน้ำใสสะอาดมาก ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีได้จัดตั้งเป็นชุมชนบ้านบ่อกรวด โดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือจรด ชุมชนบ้านนาใน ทิศตะวันออก จรด หมู่ที่ ๒ เขต อบต.เทพกระษัตรี ทิศตะวันตกจรด ชุมชนบ้านเคียนทิวใต้ จรด ชุมชนบ้านหินลุ่ย ลักษณะทางกายภาพชุมชนบ้านบ่อกรวด มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีเนินเขา และมีลำคลอง ธารน้ำตกไหลผ่าน ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๗) ชุมชนบ้านค่าย

ประวัติชุมชนชุมชนบ้านค่าย ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี สมัยก่อนบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่ตั้งค่ายทหาร ของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร สมัยสู้รบกับพม่า เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยา ปัจจุบันเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีจัดตั้งเป็นชุมชนบ้านค่าย โดยการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีว่าด้วยกรรมการชุมชนย่อย พ.ศ.๒๕๔๗ สถานที่ตั้ง ทิศเหนือจรด ชุมชนบ้านเหรียญ ทิศตะวันออก จรด ชุมชนบ้านเคียน ทิศตะวันตก จรด ชุมชนบ้านเหรียญ ทิวใต้ จรด ชุมชนบ้านเคียน ลักษณะทางกายภาพชุมชนบ้านค่าย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีลำคลองไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๒.๓.๓ ลักษณะทางกายภาพเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี

พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเหมาะสำหรับอยู่อาศัย และประกอบการพาณิชย์ สองข้างทาง และถนนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ค่อนข้างเล็กและแคบ ไม่สามารถขยายออกไปได้ ลักษณะภูมิอากาศในเขตจังหวัดภูเก็ตแบบเขตร้อนชื้น อยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี ๒ ฤดูกาล ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ระหว่างเดือนธันวาคม ถึง เดือนมีนาคม

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เนื่องจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี เป็นชุมชนที่เป็นทางผ่านที่เข้าสู่ตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต จึงอาจเปรียบเทียบกับเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีเป็นเทศบาลหน้าด่าน หรือห้องรับแขกของจังหวัดภูเก็ต ดังนั้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นภาระที่เทศบาลต้องรับผิดชอบเป็นอันดับต้นๆ รวมถึงการ ปรับภูมิทัศน์ บริเวณถนนเทพกระษัตรีให้มีความสวยงามตลอดเวลา ถนน การ

คมนาคม/ขนส่ง เส้นทางคมนาคมในเขตเทศบาลมีถนนสายหลัก คือ ถนนเทพกระษัตรี เป็นเส้นทางเข้าสู่ตัวเมืองภูเก็ต และถนนบ้านดอน-เชิงทะเลเป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำบลเทพกระษัตรีกับตำบลเชิงทะเล ส่วนในชุมชนอื่นๆ มีถนนลาดยางเชื่อมต่อกันทุกชุมชน การสื่อสารและโทรคมนาคมภายในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี มีการให้บริการด้านโทรศัพท์ซึ่งดำเนินการโดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๑ แห่ง ดำเนินการโดยสำนักงานการสื่อสารไปรษณีย์เขต ๘ นอกจากนี้ สามารถเปิดรับสัญญาณการถ่ายทอดโทรทัศน์ได้ชัดเจนทุกช่อง คือ ช่อง ๓,๕,๗,๙ และ NBT การประปา การประปา เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีระบบผลิตน้ำประปาเอง สามารถผลิตน้ำได้ประมาณ ๒,๔๐๐ ลบ.ม./วัน โดยมีแหล่งน้ำดิบจากน้ำตกโตนไทรและพรตจาเง๊ะ แต่ในช่วงหน้าแล้งมักเกิดปัญหาเรื่องแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องการใช้น้ำเป็นกิจการที่ให้บริการประชาชนในลักษณะ “เทศบาลนิยซ์” ซึ่งมีได้แสวงหากำไรแต่อย่างใด

๒) ด้านเศรษฐกิจ

ในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีบริเวณใจกลางเมืองส่วนใหญ่จะเป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรม และธุรกิจต่างๆ และพื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องจะเป็นบริเวณที่เป็นย่านที่อยู่อาศัยเดิม โดยมีลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ การพาณิชยกรรมและบริการ สถานีบริการน้ำมัน ๒ แห่ง ตลาดสด ๑ แห่งสถานประกอบการด้านการบริการ โรงแรม ๑ แห่ง ธนาคาร ๘ แห่ง โรงงาน ๑ แห่ง การท่องเที่ยว จำนวนแหล่งท่องเที่ยว ๕ แห่ง คือ วัดพระทอง วัดม่วงโกมารภัจจ์ วัดพระนางสร้างอนุสรณ์สถานกลางชนะศึก (โคกชนะพม่า) พิพิธภัณฑ์เลียบบชนะศึก

๓) ด้านสังคม

ประชากร จำนวนประชากรและบ้านเรือนในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๓,๕๙๒ หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมดจำนวนประชากรทั้งหมด ๗,๐๑๒ คน (รวมทั้งบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยด้วย) แบ่งเป็นชาย ๓,๔๐๗ คน หญิง ๓,๖๐๕ คน แบ่งเป็น เด็ก (ทารก-๙ปี) ๑,๐๒๘ คน เด็กโต (๑๐-๑๔ ปี) ๓๘๙ คน วัยรุ่น (๑๕-๑๙ ปี) ๔๕๗ คน ผู้ใหญ่ (๒๐-๕๙ ปี) ๓,๙๗๐ คน คนชรา (๖๐ ปีขึ้นไป) ๑,๑๖๘ คน (รวมทั้งบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยด้วย ๓๖๖ คน) ประชากรแฝง ๗๐๑ คน จำนวนประชากรที่พิการหรือทุพพลภาพหรือป่วยเรื้อรังในเขตพื้นที่ ๗๘ คน ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๗๐ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๒๕ และอื่นๆ อีกร้อยละ ๕ ประเพณี ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ บวงสรวงวีรชนผู้กล้า เดือน มีนาคม กิจกรรมโดยสังเขป จัดพิธีบวงสรวงเท้าเทพกระษัตรีเท้าศรีสุนทร และแข่งขันจักรยานบนเส้นทางประวัติศาสตร์ ถือศิลป์กิมผัก เดือน กันยายน กิจกรรมโดยสังเขป จัดกิจกรรมกินเจ และร่วมชบวนแห่พระทางศาสนาจีน

๒.๓.๔ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี

โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ได้จัดโครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ณ โรงเรียนเมืองกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาศักยภาพความรู้ในด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการแสดงออกในที่สาธารณะ เกิดความผ่อนคลายและสนุกสนานในกิจกรรม เพื่อให้ครอบครัวได้ตระหนักและเห็น

ความสำคัญของบุพการี ผู้อาวุโส หรือผู้ใหญ่ในชุมชนที่เคยทำคุณประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการสืบสานประเพณีรดน้ำดำหัวของไทยให้คงอยู่ต่อไป

โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

กองทุนหลักประกันสุขภาพ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีร่วมกับศูนย์สุขภาพชุมชนมุดอกขาว ดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ตรวจสุขภาพและทดสอบสมรรถภาพทางกายและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ณ วัดเมืองใหม่ หมู่ที่ ๕ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

โครงการ"ฒ ผู้เฒ่า หัวปิ่นโตเข้าวัด เพื่อพัฒนาจิต"

องค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี ร่วมกับกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ชมรมผู้สูงอายุและกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเทพกระษัตรี จัดทำโครงการ "ฒ ผู้เฒ่า หัวปิ่นโตเข้าวัด เพื่อพัฒนาจิต" ณ วัดท่าฉัตรไชย ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้สูงอายุโดยการเข้าวัด ฟังธรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้น้อมนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้แก่วัยสูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่

โครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี กำหนดจัดโครงการ"วันผู้สูงอายุแห่งชาติ" ณ โรงเรียนเมืองถลาง ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ครอบครัวได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของบุพการี ผู้อาวุโสหรือผู้ใหญ่ในชุมชนที่เคยทำคุณประโยชน์แก่ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจผู้สูงอายุ เกิดความผ่อนคลายและสนุกสนาน ในกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นและเพื่อเป็นการสืบสานประเพณีวันสงกรานต์ของไทยให้คงอยู่ต่อไป

กิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุ

องค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี ร่วมกับศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต จัดกิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยนายกองคการ บริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี ได้ลงพื้นที่มอบวัสดุอุปกรณ์ในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน ๓ หลัง ให้แก่ผู้สูงอายุ

โครงการกีฬาผู้สูงวัยเกมส์

กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี จัดโครงการกีฬาผู้สูงวัยเกมส์ ณ อาคาริมเนเซียม ๔๐๐๐ ที่นั่ง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยที่ดีให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกันสร้างความดี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้แสดงออกถึงความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเอง

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภูมิวัฒน์ พรวนสุข^{๓๒} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ภาพรวมของปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสังคม ด้านครอบครัว และด้านการเงินและการทำงานพบว่า อยู่ในระดับมาก

๒) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย ควรมีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติได้จริง ที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งมีบริการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างจริงจัง ควรมีการตั้งศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม หรือศูนย์ออกกำลังกาย ควรมีกิจกรรมนอกเหนือจากที่หมู่บ้านพร้อมรับฟังปัญหาและแนะนำแนวทาง พร้อมทั้งตั้งงบประมาณไว้รองรับผู้สูงอายุในอนาคต ด้านสังคม ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลและให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ และควรจัดสวัสดิการแจก สิ่งของที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและได้บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ควรมีรถ รับ-ส่ง ไปโรงพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ด้านครอบครัว ควรจัดการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและตั้งศูนย์ที่พักพิงชั่วคราวของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมและปลอดภัย และควรสนับสนุนงบประมาณในการ จัดกิจกรรมให้เพียงพอต่อความต้องการในวันสำคัญของครอบครัวเพื่อสร้างสายใยครอบครัวและสนับสนุนให้อยู่กับครอบครัว และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุขจนวาระสุดท้าย และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัวในการ ดูแลผู้สูงอายุอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ด้านการเงินและการทำงาน ควรสนับสนุนในด้านอาชีพการหารายได้ที่เหมาะสมตาม ความถนัดของผู้สูงอายุ และให้มีส่วนร่วมปฏิบัติทุกขั้นตอน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดอบรมเพิ่มความรู้และทักษะด้านอาชีพ และมีการบริการจัดการนำผลิตภัณฑ์กลุ่มออกจำหน่าย และจัดตั้งกองทุนและสวัสดิการกลุ่ม

ประสงค์ ชาญช่วง^{๓๓} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า

๑) ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๒$)

๒) ปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องของที่อยู่อาศัย มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

๓) ปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ก่อน เกษียณ รายได้หลังเกษียณ และภูมิลำเนาเดิม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร

^{๓๒} ภูมิวัฒน์ พรวนสุข, แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่, วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๘, หน้า ก.

^{๓๓} ประสงค์ ชาญช่วง, การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร, วารสารวิชาการปรัชญาดุสิตบัณฑิต การบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๔. หน้า ก.

๔) ความต้องการของผู้สูงอายุ ต้องการมีรายได้ประจําออกเหนือจากการ ช่วยเหลือของรัฐ ต้องการหมอ และพยาบาลคอยดูแลโรคภัยไข้เจ็บ และหมอนวดคลายเส้นอาการ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ในหมู่บ้านทุกสัปดาห์ ต้องการอยู่กับลูกหลาน ต้องการชมรมหรือสมาคม ผู้สูงอายุในชุมชน และต้องการให้มีช่างซ่อมแซมบ้าน ตลอดจนอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น รถเข็นพื้นที่ออกก ลังกายและครูฝึกสอน เป็นต้น

๕) แนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร โดยการจัดสรรงบประมาณ ค่าใช้จ่ายแก่ผู้สูงอายุ ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จัดหาอาชีพที่เหมาะสมที่ผู้สูงอายุจะพอหาได้ด้วยตนเอง จัดหาพื้นที่ ค่าขายให้ผู้สูงอายุ จัดหาสถานที่และหมอนวดคอยดูแลผู้สูงอายุในชุมชนหรือหมู่บ้านประจำทุกสัปดาห์ จัดหาหมอนวดคลายจุดบริการนวดให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีอาการปวดต่างๆ จัดรณรงค์ให้ลูกหลานอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ โดยการจัดวัน ผู้สูงอายุได้พบปะลูกหลาน ให้ลูกหลานได้แสดงความกตัญญู จัดชมรมหรือสมาคมผู้สูงอายุ ประจำชุมชน หรือ หมู่บ้าน ให้ผู้สูงอายุได้แสดงออกและพบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ และจัดให้มีช่าง ซ่อมแซมบ้านอยู่ประจำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^{๓๔} ได้ศึกษาเรื่อง การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในระดับตำบลอย่างมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตัวเองได้มาก ซึ่งมีรายได้เพียงพอไม่มีหนี้สิน และมีการออม มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ไม่มีภาวะซึมเศร้า แต่มองเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ ส่วนใหญ่มีสภาพที่ปกออาศัยปลอดภัยและมีความรู้เรื่องสิทธิตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุระดับต่ำ แต่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ และมีความพึงพอใจในการบริการสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้สูงอายุมีความคาดหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอาใจใส่ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสวัสดิการสังคมและมีความต้องการเบียดชีพและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะนโยบายภาครัฐควรมีการจัดที่อยู่ ให้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจน รายได้น้อยรวมถึงปรับปรุงที่อยู่อาศัย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ควรส่งเสริมในการจัดทำแผนพัฒนาสังคมและสวัสดิการในระดับกลุ่มจังหวัด ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่หน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างเสริมระบบเครือข่าย เพิ่มบทบาทให้กับท้องถิ่น โดยการเพิ่มความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ ในการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ส่วนการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในระดับตำบลอย่างมีส่วนร่วม ควรเป็นรูปแบบการดูแลของชุมชนและครอบครัวเป็นฐาน โดยจัดบริการในลักษณะของศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ

กรรณิการ์ พงษ์สนธิ^{๓๕} ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำเป็นที่จะต้อง

^{๓๔}สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, “การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในระดับตำบลอย่างมีส่วนร่วม”, การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕), หน้า ก.

^{๓๕}กรรณิการ์ พงษ์สนธิ, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต, วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐๙.

ปรับ เวลาการปฏิบัติงานของทีมงานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในชุมชน ร่วมกับประยุกต์กระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการสร้างศักยภาพในการสื่อสารข้อมูล การทำงานเป็นทีม และการแก้ปัญหา ที่สำคัญภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องนำมาพิจารณาใช้ร่วมกับ จปฐ. ในการวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับ บริบททางสังคมวัฒนธรรม และทรัพยากรในชุมชน ตลอดจนผสมผสานความรู้สมัยใหม่และดั้งเดิม เพื่อก่อให้เกิดการยอมรับและการปฏิบัติที่ยั่งยืนในชุมชนสืบไป

ชนะโชค คาวิน^{๓๖} ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนั้นมีระดับที่แตกต่างกัน ส่วนมากมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางๆ ซึ่งมีถึงร้อยละ ๗๐.๘๙ รองลงมาคุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ ๒๔.๘๘ ส่วนที่มีคุณภาพไม่ดี มีเพียงแค่อ้อยละ ๔.๒๓ เท่านั้น เมื่อจำแนกออกเป็นด้านๆ พบว่า ทั้งสี่ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุที่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ จะมีร้อยละของคุณภาพชีวิตสูงกว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับดี และกลุ่มที่อยู่ในระดับไม่ดี

ธมลวรรณ รอดเข็ม^{๓๗} ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังได้รับเบี้ยยังชีพ ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก จำนวนเบี้ยยังชีพ ๕๐๐ บาท ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ แต่ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ก็เห็นควรให้เพิ่มเงินเบี้ยยังชีพ เป็น ๑,๐๐๐ บาท ต่อเดือน และมีความต้องการสวัสดิการด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านสาธารณสุข ด้านสุขภาพ และด้านประกอบอาชีพ

^{๓๖}ชนะโชค คาวิน, แนวทางสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

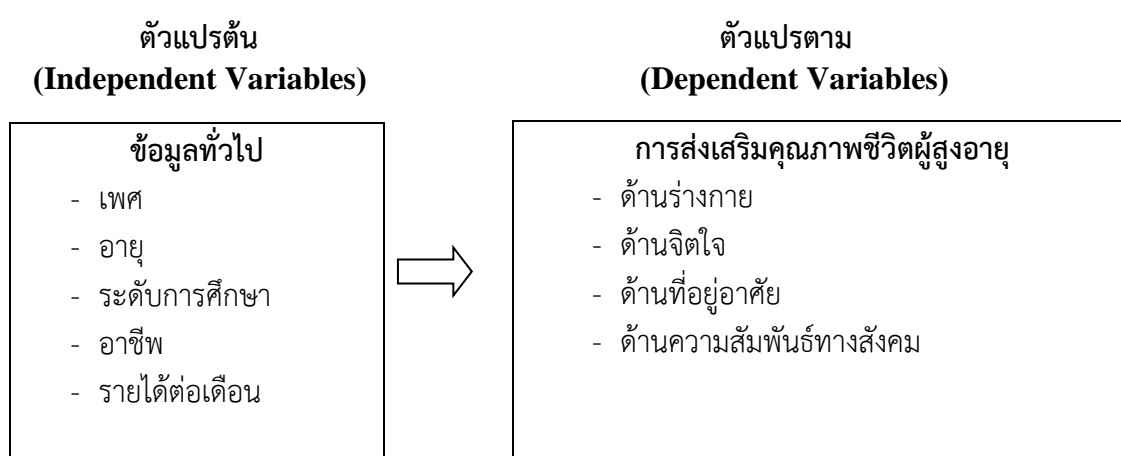
^{๓๗}ธมลวรรณ รอดเข็ม, การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลนครบุรีรัมย์ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามแนวคิดของ **ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข** ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของ คุณภาพชีวิตที่บุคคลจะต้องมีในระดับสังคมมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มุ่งศึกษาใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านที่อยู่อาศัยและด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ดังนี้



แผนภูมิที่ ๒.๑ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายงานในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยในเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๘๐๒ คน^๑

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเคร็ชชีและมอร์แกน ให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้ ๐.๐๕^๒ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๒๖๐ คน

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)^๓ โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ พิจารณาจากจำนวนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วนประชากร โดยใช้ผู้สูงอายุทั้ง ๗ ชุมชน ซึ่งมีสูตร คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คูณจำนวนประชากรซึ่งแบ่งตามชุมชนหารด้วยประชากรทั้งหมด ได้แก่ $260 \times 100 \div 802 = 32$ จึงได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชน ดังตารางที่ ๓.๑ แล้ว

^๑ สำนักงานทะเบียนเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต, ข้อมูลผู้สูงอายุเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี, วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐. (อึดสำเนา)

^๒ ส่องศรี ชมพูนงค์, ผศ. (พิเศษ) ดร, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตศรีธรรมโศกราช, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๓

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๓.

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Selection) กับกลุ่มผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน จนครบจำนวน ๒๖๐ คนตามที่ต้องการ

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

ที่	ชุมชน	จำนวนผู้สูงอายุ	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑.	บ้านหินรุย	๑๐๖	๓๔
๒.	เพ็ชรรัตดา	๑๔๔	๔๗
๓.	บ้านเหรียญ	๙๗	๓๑
๔.	บ้านนาใน	๑๓๒	๔๓
๕.	บ้านนาเคียน	๑๑๒	๓๖
๖.	บ้านบ่อกรวด	๘๙	๒๙
๗.	บ้านค่าย	๑๒๒	๔๐
รวม		๘๐๒	๒๖๐

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยใช้แบบสอบถามกำหนดมาตรวัดเป็น ๕ ระดับ (Five point Rating Scale)

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบการวิจัยในการสร้างแบบสอบถาม โดยได้ศึกษาและสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง และมีปรากฏในการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้

๓.๔.๒ ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๓.๔.๓ เขียนนิยามปฏิบัติการให้ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละลักษณะที่ต้องการวัด และสร้างข้อคำถามตามที่นิยามไว้

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามทุกข้อ เท่ากับ ๑

๓.๔.๕ นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สูงอายุในเขตตำบลศรีสุนทร อำเภอดงหลวง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .๙๓๔

๓.๔.๖ นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๕.๑ นำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากศูนย์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช นำไปให้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงหลวง จังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถาม

๓.๕.๒ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน ๒๖๐ ชุด แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้านต่างๆ ตามตารางที่ ๓.๑ โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัย ช่วยกันแจก แบบสอบถามตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามตารางแต่ละหมู่บ้านจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

๓.๕.๓ กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านออกเขียนได้ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัยได้อธิบายเพิ่มเติมถึงวิธีการกรอกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนในวันถัดมา

๓.๕.๔ ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัยจะใช้วิธีการพูดคุย สอบถาม และกรอกแบบสอบถามแทน ตามคำตอบที่ผู้สูงอายุได้ตอบที่ละข้อจนครบถ้วนตามรายการในแบบสอบถาม แล้วเก็บกลับคืน

๓.๕.๕ นำแบบสอบถามที่ได้รับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยทั้ง ๒๖๐ ชุด พบว่าสามารถใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลได้ มีจำนวน ๒๕๑ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๕๓ %

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ และนำเสนอผลวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ ๒ วิเคราะห์การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงหลวง จังหวัดภูเก็ต ใน ๔ ด้าน จำนวน ๒๕ ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X}

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD และแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของลิเคิร์ต (Likert)^๕ ดังนี้

- ระดับ ๕ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มากที่สุด
- ระดับ ๔ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาก
- ระดับ ๓ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ปานกลาง
- ระดับ ๒ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ น้อย
- ระดับ ๑ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ น้อยที่สุด

เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้^๕

- ๔.๕๑-๕.๐๐ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มากที่สุด
- ๓.๕๑-๔.๕๐ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มาก
- ๒.๕๑-๓.๕๐ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ปานกลาง
- ๑.๕๑-๒.๕๐ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ น้อย
- ๑.๐๐-๑.๕๐ หมายถึง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ น้อยที่สุด

นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอผลที่ได้มาสรุปในแต่ละด้าน

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๗.๑ ค่า IOC สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม^๖

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความเชื่อของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

^๕บุญชม ศรีสะอาด, วิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๙๙.

^๕เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๐.

^๖พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๗.

๓.๗.๒ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Method)^๗

สูตร	α_k	=	$\frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_t^2} \right]$
เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

๓.๗.๓ ค่าร้อยละ (Percentage)^๘

สูตร	P	=	$\frac{X \times 100}{N}$
เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	X	แทน	จำนวนข้อมูล
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๓.๗.๔ การหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๙

สูตร	\bar{X}	=	$\frac{\sum x}{N}$
เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนประชากร

๓.๗.๕ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^{๑๐}

สูตร	SD	=	$\sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$
เมื่อ	SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ
	N	แทน	จำนวนประชากร
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^๗เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๕.

^๘เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๑.

^๙เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๕.

^{๑๐}ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

๓.๗.๖ สถิติทดสอบที ($t - test$)^{๑๑}

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแรก
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
s_1	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างแรก
s_2	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแรก
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สอง

๓.๗.๗ สถิติทดสอบเอฟ ($F = test$)^{๑๒}

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงของเอฟ
MS_b	แทน	ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยภายในกลุ่ม

๓.๗.๘ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

$$\text{สูตร } Sf = \sqrt{(k - 1)(F_\alpha)(MS_w)\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F_α	แทน	ค่าวิกฤติ F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเปิดจากตารางค่า วิกฤติ F
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
$n_1 n_2$	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม ที่นำมาเปรียบเทียบ

^{๑๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๒.

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๗.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต” โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอ แผลผล และความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม
F	แทน	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า ๒ กลุ่ม
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
sig	แทน	ค่าที่น้อยสุดของระดับความมีนัยสำคัญของข้อมูล
*	แทน	ค่านี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน/ความถี่ (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๗๕	๒๙.๙๐
หญิง	๑๗๖	๗๐.๑๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐
๒. อายุ		
๖๐ - ๖๙ ปี	๑๕๑	๖๐.๒๐
๗๐ - ๗๙ ปี	๗๙	๓๑.๕๐
๘๐ ปีขึ้นไป	๒๑	๘.๔๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๑๔๐	๕๕.๘๐
มัธยมศึกษา/ปวช.	๕๐	๑๙.๙๐
อนุปริญญา/ปวส.	๑๕	๖.๐๐
ปริญญาตรี/สูงกว่า	๔๖	๑๘.๓๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐
๔. อาชีพ		
ข้าราชการบำนาญ	๖๒	๒๔.๗๐
เกษตรกร	๓๘	๑๕.๑๐
ไม่ได้ทำงาน	๑๐๘	๔๓.๐๐
ค้าขาย	๔๓	๑๗.๑๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐
๕. รายได้ต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	๘๐	๓๑.๙๐
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔๐	๑๕.๙๐
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๓๗	๑๔.๗๐
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๔	๓๗.๕๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๐ และเป็นเพศชาย จำนวน ๗๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๙.๙๐

เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ มีอายุ ๖๐ - ๖๙ ปี มากสุด มีจำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒๐ รองลงมา ได้แก่ อายุ ๗๐-๗๙ ปี มีจำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๐ และอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป น้อยสุด มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๐ ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับประถมศึกษา มากสุด มีจำนวน ๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๐ รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙๐ และระดับอนุปริญญา/ปวส. น้อยสุด มีจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๐ ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่ได้ทำงาน มากสุด มีจำนวน ๑๐๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๐๐ รองลงมา ได้แก่อาชีพ ข้าราชการบำนาญ มีจำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๐ ส่วน อาชีพเกษตรกร น้อยสุด มีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๐ ตามลำดับ

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่ มีรายได้มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มากสุด มีจำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ รองลงมา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ มีจำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๙๐ และมีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท น้อยสุด มีจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๐ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวม

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๒๘	๐.๙๑	ปานกลาง
๒. ด้านจิตใจ	๓.๔๑	๐.๘๑	ปานกลาง
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๑๕	๐.๙๖	ปานกลาง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๒๘	๐.๙๐	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านจิตใจ
มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๑$) รองลงมาได้แก่ ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีค่าเฉลี่ย
เท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๕$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านร่างกาย

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : ด้านร่างกาย	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำ	๒.๙๐	๑.๒๐	ปานกลาง
๒. เทศบาลจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ	๓.๓๔	๑.๐๓	ปานกลาง
๓. เจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๓.๕๓	๑.๐๖	มาก
๔. เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ	๓.๒๙	๑.๑๓	ปานกลาง
๕. เทศบาลจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ	๓.๓๕	๑.๑๙	ปานกลาง
๖. เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจัดให้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ	๓.๒๕	๑.๐๗	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๙๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านร่างกายโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๕๓$) รองลงมา ได้แก่ เทศบาลจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ ($\bar{X} = ๓.๓๕$) และเทศบาลจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ ($\bar{X} = ๓.๓๔$) ส่วนเทศบาลมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๒.๙๐$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : ด้านจิตใจ	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. เทศบาลจัดให้มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน	๓.๔๑	๐.๙๑	ปานกลาง
๒. เทศบาลสนับสนุนผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ประเพณีทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	๓.๖๑	๑.๐๒	มาก
๓. เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวนอกพื้นที่แก่ผู้สูงอายุ	๓.๔๗	๐.๙๙	ปานกลาง
๔. เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน	๓.๕๑	๑.๐๐	มาก
๕. เทศบาลจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุ	๓.๒๑	๑.๑๗	ปานกลาง
๖. เทศบาลสนับสนุนกิจกรรม หรืออุปกรณ์การเล่นพื้นบ้าน กีฬา ร้องเพลง และเต้นรำแก่ผู้สูงอายุ	๓.๒๗	๑.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓.๔๑	๐.๘๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านจิตใจโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = ๓.๔๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าเทศบาลสนับสนุนผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ประเพณีทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๖๑) รองลงมา ได้แก่เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน (\bar{X} = ๓.๕๑) และเทศบาลสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวนอกพื้นที่แก่ผู้สูงอายุ (\bar{X} = ๓.๔๗) ส่วนเทศบาลจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๒๑) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านที่อยู่อาศัย

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : ด้านที่อยู่อาศัย	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. เทศบาลช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๓.๒๕	๑.๑๓	ปานกลาง
๒. เทศบาลอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุ	๓.๓๐	๑.๐๙	ปานกลาง
๓. เทศบาลให้คำแนะนำปรับปรุงห้องนอนและที่นอนให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๓.๐๒	๑.๑๓	ปานกลาง
๔. เทศบาลจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับฝึกทักษะต่างๆ ในการทำกิจกรรมในเวลาว่างแก่ผู้สูงอายุ	๓.๒๔	๑.๑๓	ปานกลาง
๕. เทศบาลมีการปรับปรุงซ่อมแซม ห้องน้ำ ห้องสุขา แก่ผู้สูงอายุภายในชุมชน	๓.๐๙	๑.๒๕	ปานกลาง
๖. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้สูงอายุ	๒.๙๙	๑.๑๗	ปานกลาง
รวม	๓.๑๕	๐.๙๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านที่อยู่อาศัยโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๕$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าเทศบาลอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๐$) รองลงมา ได้แก่เทศบาลช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ($\bar{X} = ๓.๒๕$) และเทศบาลจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับฝึกทักษะต่างๆ ในการ ทำกิจกรรมในเวลาว่างแก่ผู้สูงอายุ ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ส่วนเทศบาลมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๒.๙๙$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. เทศบาลได้สนับสนุนประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน	๓.๖๙	๑.๐๐	มาก
๒. เทศบาลแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุในการดูแล	๓.๒๗	๑.๑๔	ปานกลาง
๓. เทศบาลจัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ	๓.๓๑	๑.๒๐	ปานกลาง
๔. เทศบาลมีส่วนร่วมให้บุคคลในชุมชนรวมกลุ่มกันออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในชุมชน	๓.๑๘	๑.๐๓	ปานกลาง
๕. เทศบาลจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวและญาติมิตร	๓.๑๗	๑.๐๗	ปานกลาง
๖. เทศบาลจัดให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุภายในชุมชน	๓.๒๓	๑.๑๐	ปานกลาง
๗. เทศบาลจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ	๓.๑๓	๑.๑๒	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๙๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าเทศบาลได้สนับสนุนประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๖๙$) รองลงมา ได้แก่เทศบาลจัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ ($\bar{X} = ๓.๓๑$) และเทศบาลแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุในการดูแล ($\bar{X} = ๓.๒๗$) ส่วนเทศบาลจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๓$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการส่งเสริม					
	ชาย n=๗๕			หญิง n=๑๗๖		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๖๙	๐.๗๒	มาก	๓.๑๐	๐.๙๓	ปานกลาง
๒. ด้านจิตใจ	๓.๖๘	๐.๗๓	มาก	๓.๓๐	๐.๘๑	ปานกลาง
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๖๐	๐.๘๐	มาก	๒.๙๖	๐.๙๖	ปานกลาง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๖๑	๐.๘๐	มาก	๓.๑๔	๐.๙๐	ปานกลาง
รวม	๓.๖๔	๐.๗๓	มาก	๓.๑๓	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศโดยรวม เพศชาย อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๖๔)
ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = ๓.๑๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เพศชาย ด้าน
ร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๖๙) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ (\bar{X} = ๓.๖๘) และด้าน
ความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๖๑) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๖๐) ตามลำดับ

เพศหญิง ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๓๐) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์
ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๑๔) และด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๑๐) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
(\bar{X} = ๒.๙๖) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุ

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	อายุ								
	๖๐-๖๙ ปี			๗๐-๗๙ ปี			๘๐ ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๓๔	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๐๑	๐.๙๗	ปานกลาง	๓.๗๙	๐.๗๕	มาก
๒. ด้านจิตใจ	๓.๔๗	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๒๕	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๖๕	๐.๘๒	มาก
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๑๘	๐.๙๓	ปานกลาง	๒.๙๓	๑.๐๔	ปานกลาง	๓.๘๑	๐.๕๑	มาก
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๓๒	๐.๙๑	ปานกลาง	๓.๐๘	๐.๙๒	ปานกลาง	๓.๗๖	๐.๔๓	มาก
รวม	๓.๓๓	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๐๗	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๗๕	๐.๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุโดยรวม อายุ ๘๐ ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๕) ส่วนอายุ ๖๐-๖๙ ปีและอายุ ๗๐- ๗๙ ปี อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ ๖๐-๖๙ ปี พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๔๗) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๓๔) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๓๒) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๑๘) ตามลำดับ

อายุ ๗๐-๗๙ ปี พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๒๕) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๐๘) และด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๐๑) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๒.๙๓) ตามลำดับ

อายุ ๘๐ ปีขึ้นไป พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๘๑) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๗๙) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๗๖) ส่วนด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๖๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามระดับการศึกษา

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการศึกษา											
	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา/ปวช.			อนุปริญญา/ปวส.			ปริญญาตรี/สูงกว่า		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๓๘	๐.๗๕	ปานกลาง	๒.๙๕	๑.๐๔	ปานกลาง	๓.๖๒	๐.๙๓	มาก	๓.๒๒	๑.๑๑	ปานกลาง
๒. ด้านจิตใจ	๓.๕๐	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๒๕	๐.๗๐	ปานกลาง	๓.๘๗	๐.๕๗	มาก	๓.๑๙	๑.๐๕	ปานกลาง
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๒๗	๐.๘๒	ปานกลาง	๒.๘๔	๑.๐๘	ปานกลาง	๓.๔๒	๑.๐๓	ปานกลาง	๓.๐๓	๑.๑๔	ปานกลาง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๓๗	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๐๘	๑.๐๒	ปานกลาง	๓.๕๒	๐.๙๒	มาก	๓.๑๖	๑.๐๓	ปานกลาง
รวม	๓.๓๘	๐.๗๑	ปานกลาง	๓.๐๓	๐.๙๐	ปานกลาง	๓.๖๑	๐.๘๕	มาก	๓.๑๕	๑.๐๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับการศึกษาประถมศึกษา พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๕๐) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๓๘) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๓๗) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๒๗) ตามลำดับ

มัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๒๕) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๐๘) และด้านร่างกาย (\bar{X} = ๒.๙๕) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๒.๘๔) ตามลำดับ

อนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๘๗) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย (\bar{X} = ๓.๖๒) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๕๒) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๔๒) ตามลำดับ

ปริญญาตรี/สูงกว่า พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๒๒) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ (\bar{X} = ๓.๑๙) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (\bar{X} = ๓.๑๖) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = ๓.๐๓) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามอาชีพ

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	อาชีพ											
	ข้าราชการบำนาญ			เกษตรกร			ไม่ได้ทำงาน			ค้าขาย		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๖๖	๐.๘๓	มาก	๓.๒๔	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๐๕	๐.๙๔	ปานกลาง	๓.๓๒	๐.๘๖	ปานกลาง
๒. ด้านจิตใจ	๓.๗๑	๐.๗๗	มาก	๓.๔๗	๐.๗๐	ปานกลาง	๓.๒๔	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๓๙	๐.๗๖	ปานกลาง
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๕๑	๐.๙๒	มาก	๓.๑๙	๐.๙๖	ปานกลาง	๒.๙๓	๑.๐๐	ปานกลาง	๓.๑๕	๐.๗๘	ปานกลาง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๖๐	๐.๘๘	มาก	๓.๑๕	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๑๘	๐.๙๔	ปานกลาง	๓.๑๙	๐.๗๖	ปานกลาง
รวม	๓.๖๒	๐.๘๑	มาก	๓.๒๖	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๑๐	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๒๖	๐.๗๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพข้าราชการบำนาญ พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๗๑$) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๖๖$) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๓.๖๐$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๕๑$) ตามลำดับ

อาชีพเกษตรกร พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๗$) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๒๔$) และด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = ๓.๑๙$) ส่วนด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๕$) ตามลำดับ

ไม่ได้ทำงาน พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๒๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๓.๑๘$) และด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๐๕$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๒.๙๓$) ตามลำดับ

อาชีพค้าขาย พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๙$) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๓๒$) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๓.๑๙$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๕$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนก ตามรายได้ต่อเดือน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	รายได้ต่อเดือน											
	ไม่มีรายได้			ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท			๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท			มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๓.๒๐	๐.๙๙	ปานกลาง	๒.๙๐	๐.๗๐	ปานกลาง	๒.๘๗	๐.๗๓	ปานกลาง	๓.๖๖	๐.๘๔	มาก
๒. ด้านจิตใจ	๓.๓๖	๐.๘๒	ปานกลาง	๓.๑๔	๐.๖๖	ปานกลาง	๓.๐๒	๐.๖๐	ปานกลาง	๓.๗๔	๐.๘๐	มาก
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๑๙	๑.๐๐	ปานกลาง	๒.๖๒	๐.๘๙	ปานกลาง	๒.๘๐	๐.๘๒	ปานกลาง	๓.๔๘	๐.๘๗	ปานกลาง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๓๘	๐.๘๗	ปานกลาง	๒.๖๗	๐.๗๗	ปานกลาง	๒.๙๓	๐.๖๔	ปานกลาง	๓.๖๐	๐.๘๙	มาก
รวม	๓.๒๘	๐.๘๖	ปานกลาง	๒.๘๓	๐.๗๐	ปานกลาง	๒.๙๐	๐.๖๔	ปานกลาง	๓.๖๒	๐.๘๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ไม่มีรายได้ พบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๘$) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ ($\bar{X} = ๓.๓๖$) และด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๒๐$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๙$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๒.๙๐$) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๒.๖๗$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๒.๖๒$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๐๒$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๒.๙๓$) และด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๒.๘๗$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๒.๘๐$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๗๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = ๓.๖๖$) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = ๓.๖๐$) ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๘$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ
รายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีเพศ ต่างกัน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
๑. ด้านร่างกาย	๓.๖๙	๐.๗๒	๓.๑๐	๐.๙๓	๔.๘๓๗*	.๐๐๑
๒. ด้านจิตใจ	๓.๖๘	๐.๗๓	๓.๓๐	๐.๘๑	๓.๔๒๒	.๐๘๘
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	๓.๖๐	๐.๘๐	๒.๙๖	๐.๙๖	๕.๐๓๓*	.๐๐๙
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๓.๖๑	๐.๘๐	๓.๑๔	๐.๙๐	๓.๘๘๖*	.๐๑๖
รวม	๓.๖๔	๐.๗๓	๓.๑๓	๐.๘๔	๔.๖๑๘*	.๐๑๗

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ เทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน โดยรวม พบว่า
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความสัมพันธ์ทาง
สังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านจิตใจ ไม่แตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล เทศกระษัตรี อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๗๐๒	๒	๕.๘๕๑	๗.๓๓๔*	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๙๗.๘๕๘	๒๔๘	.๗๙๘		
	รวม	๒๐๙.๕๕๙	๒๕๐			
๒. ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๔๒	๒	๑.๙๒๑	๒.๙๗๑	.๐๕๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖๐.๓๔๓	๒๔๘	.๖๔๗		
	รวม	๑๖๔.๑๘๕	๒๕๐			
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๓๐๔	๒	๖.๖๕๒	๗.๔๘๘*	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๒๒๐.๓๐๓	๒๔๘	.๘๘๘		
	รวม	๒๓๓.๖๐๗	๒๕๐			
๔. ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม	ระหว่างกลุ่ม	๘.๓๓๑	๒	๔.๑๖๕	๕.๒๙๘*	.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๙๙๕	๒๔๘	.๗๘๖		
	รวม	๒๐๓.๓๒๖	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๘.๖๕๙	๒	๔.๓๒๙	๖.๓๒๐*	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๘๘๒	๒๔๘	.๖๘๕		
	รวม	๑๗๖.๕๔๐	๒๕๐			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล เทศกระษัตรี อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านจิตใจ ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความแตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔-๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน โดยรวม

อายุ	\bar{X}	๖๐-๖๙ ปี	๗๐-๗๙ ปี	๘๐ ปีขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๐๗	๓.๗๕
๖๐-๖๙ ปี	๓.๓๓	-	๐.๒๖*	-๐.๔๒*
๗๐-๗๙ ปี	๓.๐๗	-	-	-๐.๖๘*
๘๐ ปีขึ้นไป	๓.๗๕	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๔ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อายุต่างกัน โดยรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริม
คุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี แต่ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่า
ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน ด้านร่างกาย

อายุ	\bar{X}	๖๐-๖๙ ปี	๗๐-๗๙ ปี	๘๐ ปีขึ้นไป
		๓.๓๔	๓.๐๑	๓.๗๙
๖๐-๖๙ ปี	๓.๓๔	-	๐.๓๓*	-๐.๔๕*
๗๐-๗๙ ปี	๓.๐๑	-	-	-๐.๗๘*
๘๐ ปีขึ้นไป	๓.๗๙	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๕ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อายุต่างกัน ด้านร่างกาย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริม
คุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี แต่ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่า
ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย

อายุ	\bar{X}	๖๐-๖๙ ปี	๗๐-๗๙ ปี	๘๐ ปีขึ้นไป
		๓.๑๘	๒.๙๓	๓.๘๑
๖๐-๖๙ ปี	๓.๑๘	-	๐.๒๕	-๐.๖๓*
๗๐-๗๙ ปี	๒.๙๓	-	-	-๐.๘๘*
๘๐ ปีขึ้นไป	๓.๘๑	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๖ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอายุต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

อายุ	\bar{X}	๖๐-๖๙ ปี	๗๐-๗๙ ปี	๘๐ ปีขึ้นไป
		๓.๓๒	๓.๐๘	๓.๗๖
๖๐-๖๙ ปี	๓.๓๒	-	๐.๒๔	-๐.๔๔*
๗๐-๗๙ ปี	๓.๐๘	-	-	-๐.๖๘*
๘๐ ปีขึ้นไป	๓.๗๖	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๗ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อายุต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี เทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่า
ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	๘.๗๖๙	๓	๒.๙๒๓	๓.๕๙๖*	.๐๑๔
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๗๙๐	๒๔๗	.๘๑๓		
	รวม	๒๐๙.๕๕๙	๒๕๐			
๒. ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๐๑๓	๓	๒.๖๗๑	๔.๒๒๕*	.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๕๖.๑๗๒	๒๔๗	.๖๓๒		
	รวม	๑๖๔.๑๘๕	๒๕๐			
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	๘.๖๑๐	๓	๒.๘๗๐	๓.๑๕๑*	.๐๒๖
	ภายในกลุ่ม	๒๒๔.๙๙๖	๒๔๗	.๙๑๑		
	รวม	๒๓๓.๖๐๗	๒๕๐			
๔. ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๘๗	๓	๑.๔๙๖	๑.๘๕๘	.๑๓๗
	ภายในกลุ่ม	๑๙๘.๘๓๙	๒๔๗	.๘๐๕		
	รวม	๒๐๓.๓๒๖	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๑๗	๓	๒.๓๐๖	๓.๓๑๙*	.๐๒๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗๑.๖๒๓	๒๔๗	.๖๙๕		
	รวม	๑๗๘.๕๔๐	๒๕๐			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม
พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความ
แตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๙-๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี /สูงกว่า
		๓.๓๘	๓.๐๓	๓.๖๑	๓.๑๕
ประถมศึกษา	๓.๓๘	-	๐.๓๕*	-๐.๒๓	๐.๒๓
มัธยมศึกษา/ปวช.	๓.๐๓	-	-	-๐.๕๘*	-๐.๑๒
อนุปริญญา/ปวส.	๓.๖๑	-	-	-	๐.๔๕
ปริญญาตรี/สูงกว่า	๓.๑๕	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๑๙ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
ระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริม
คุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษานอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านร่างกาย

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี /สูงกว่า
		๓.๓๘	๒.๙๕	๓.๖๒	๓.๒๒
ประถมศึกษา	๓.๓๘	-	๐.๕๓*	-๐.๒๔	๐.๑๖
มัธยมศึกษา/ปวช.	๒.๙๕	-	-	-๐.๖๗*	-๐.๒๗
อนุปริญญา/ปวส.	๓.๖๒	-	-	-	๐.๓๙
ปริญญาตรี/สูงกว่า	๓.๒๒	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๐ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
ระดับการศึกษาต่างกัน ด้านร่างกาย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริม
คุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีระดับศึกษาอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านจิตใจ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี /สูงกว่า
		๓.๕๐	๓.๒๕	๓.๘๗	๓.๑๙
ประถมศึกษา	๓.๕๐	-	๐.๒๕	-๐.๓๗	๐.๓๑*
มัธยมศึกษา/ปวช.	๓.๒๕	-	-	-๐.๖๒*	๐.๐๖
อนุปริญญา/ปวส.	๓.๘๗	-	-	-	๐.๖๘*
ปริญญาตรี/สูงกว่า	๓.๑๙	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๑ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านจิตใจ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี /สูงกว่า
		๓.๒๗	๒.๘๔	๓.๔๒	๓.๐๓
ประถมศึกษา	๓.๒๗	-	๐.๔๓*	-๐.๑๔	๐.๒๔
มัธยมศึกษา/ปวช.	๒.๘๔	-	-	-๐.๕๗*	-๐.๑๙
อนุปริญญา/ปวส.	๓.๔๒	-	-	-	๐.๓๙
ปริญญาตรี/สูงกว่า	๓.๐๓	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๒ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพ
ต่างกัน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๕๖๕	๓	๔.๘๕๕	๖.๑๕๐*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๙๙๔	๒๔๗	.๗๘๙		
	รวม	๒๐๙.๕๕๙	๒๕๐			
๒. ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๘๙๘	๓	๒.๙๖๖	๔.๗๑๘*	.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม	๑๕๕.๒๘๗	๒๔๗	.๖๒๙		
	รวม	๑๖๔.๑๘๕	๒๕๐			
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๔๘๐	๓	๔.๔๙๓	๕.๐๔๒*	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๒๒๐.๑๒๗	๒๔๗	.๘๙๑		
	รวม	๒๓๓.๖๐๗	๒๕๐			
๔. ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม	ระหว่างกลุ่ม	๘.๒๘๑	๓	๒.๗๖๐	๓.๔๙๖*	.๐๑๖
	ภายในกลุ่ม	๑๙๕.๐๔๔	๒๔๗	.๗๙๐		
	รวม	๒๐๓.๓๒๖	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๖๕๘	๓	๓.๕๕๓	๕.๒๒๗*	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๖๗.๘๘๓	๒๔๗	.๖๘๐		
	รวม	๑๗๘.๕๔๐	๒๕๐			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม พบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕

ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความ
แตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔-๔.๒๘

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการบำนาญ	เกษตรกร	ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย
		๓.๖๒	๓.๒๖	๓.๑๐	๓.๒๖
ข้าราชการบำนาญ	๓.๖๒	-	๐.๓๖*	๐.๕๒*	๐.๓๖*
เกษตรกร	๓.๒๖	-	-	๐.๑๕	-๐.๐๐
ไม่ได้ทำงาน	๓.๑๐	-	-	-	-๐.๑๖
ค้าขาย	๓.๒๖	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๔ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อาชีพต่างกัน โดยรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพเกษตรกร สูงกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงานและสูงกว่า
ผู้สูงอายุที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านร่างกาย

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการบำนาญ	เกษตรกร	ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย
		๓.๖๖	๓.๒๔	๓.๐๕	๓.๓๒
ข้าราชการบำนาญ	๓.๖๖	-	๐.๔๒*	๐.๖๑*	๐.๓๔
เกษตรกร	๓.๒๔	-	-	๐.๑๙	-๐.๐๘
ไม่ได้ทำงาน	๓.๐๕	-	-	-	-๐.๒๖
ค้าขาย	๓.๓๒	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๕ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อาชีพต่างกัน ด้านร่างกาย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมี
การส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพเกษตรกร สูงกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงาน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านจิตใจ

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการบำนาญ	เกษตรกร	ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย
		๓.๗๑	๓.๔๗	๓.๒๔	๓.๓๙
ข้าราชการบำนาญ	๓.๗๑	-	๐.๒๔	๐.๔๗*	๐.๓๒*
เกษตรกร	๓.๔๗	-	-	๐.๒๓	๐.๐๘
ไม่ได้ทำงาน	๓.๒๔	-	-	-	-๐.๑๕
ค้าขาย	๓.๓๙	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๖ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อาชีพต่างกัน ด้านจิตใจ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่ไม่ได้ทำงาน และสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการบำนาญ	เกษตรกร	ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย
		๓.๕๑	๓.๑๙	๒.๙๓	๓.๑๕
ข้าราชการบำนาญ	๓.๕๑	-	๐.๓๒	๐.๕๘*	๐.๓๖
เกษตรกร	๓.๑๙	-	-	๐.๒๖	๐.๐๔
ไม่ได้ทำงาน	๒.๙๓	-	-	-	-๐.๒๒
ค้าขาย	๓.๑๕	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๗ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อาชีพต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่ไม่ได้ทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการบำนาญ	เกษตรกร	ไม่ได้ทำงาน	ค้าขาย
		๓.๖๐	๓.๑๕	๓.๑๘	๓.๑๙
ข้าราชการบำนาญ	๓.๖๐	-	๐.๔๕*	๐.๔๒*	๐.๔๑*
เกษตรกร	๓.๑๕	-	-	-๐.๐๓	-๐.๐๔
ไม่ได้ทำงาน	๓.๑๘	-	-	-	-๐.๐๑
ค้าขาย	๓.๑๙	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๘ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
อาชีพต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ เทศบาลตำบล
เทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพเกษตรกร ที่ไม่ได้ทำงาน และสูงกว่า
ที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อ
เดือนต่างกัน

การส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๒๑๕	๓	๘.๗๓๘	๑๑.๗๗๒*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๓๔๔	๒๔๗	.๗๔๒		
	รวม	๒๐๙.๕๕๙	๒๕๐			
๒. ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	๑๘.๘๙๘	๓	๖.๒๙๙	๑๐.๗๐๙*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๕.๒๘๗	๒๔๗	.๕๘๘		
	รวม	๑๖๔.๑๘๕	๒๕๐			
๓. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	๒๕.๙๕๔	๓	๘.๖๕๑	๑๐.๒๙๐*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๗.๖๕๓	๒๔๗	.๘๔๑		
	รวม	๒๓๓.๖๐๗	๒๕๐			
๔. ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม	ระหว่างกลุ่ม	๒๙.๙๖๑	๓	๙.๙๘๗	๑๔.๒๒๙*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๓.๓๖๕	๒๔๗	.๗๐๒		
	รวม	๒๐๓.๓๒๖	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๔.๑๐๙	๓	๘.๐๓๖	๑๒.๘๕๓*	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๕๔.๔๓๒	๒๔๗	.๖๒๕		
	รวม	๑๗๘.๕๔๐	๒๕๐			

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพ
กระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวม
พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕

ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความ
แตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๐-๔.๓๔

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวม

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
		๓.๒๘	๒.๘๓	๒.๙๐	๓.๖๒
ไม่มีรายได้	๓.๒๘	-	๐.๔๕*	๐.๓๘*	-๐.๓๕*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒.๘๓	-	-	-๐.๐๗	-๐.๗๙*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๙๐	-	-	-	-๐.๗๒*
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๒	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๐ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
รายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริม
คุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท สูงกว่าที่มีรายได้ต่อเดือน
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท แต่ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านร่างกาย

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
		๓.๒๐	๒.๙๐	๒.๘๗	๓.๖๖
ไม่มีรายได้	๓.๒๐	-	๐.๓๐	๐.๓๓	-๐.๔๖*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒.๙๐	-	-	๐.๐๓	-๐.๗๖*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๘๗	-	-	-	-๐.๗๙*
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๖	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๑ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
รายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านร่างกาย พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านจิตใจ

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
		๓.๓๖	๓.๑๔	๓.๐๒	๓.๗๔
ไม่มีรายได้	๓.๓๖	-	๐.๒๒	๐.๓๔*	-๐.๓๘*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๑๔	-	-	๐.๑๒	-๐.๖๐*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๐๒	-	-	-	-๐.๗๒*
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๔	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๒ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
รายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านจิตใจ พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท แต่ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มี
รายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตาม
ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
		๓.๑๙	๒.๖๒	๒.๘๐	๓.๔๕
ไม่มีรายได้	๓.๑๙	-	๐.๕๗*	๐.๓๙*	-๐.๒๖*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒.๖๒	-	-	-๐.๑๘	-๐.๘๓*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๘๐	-	-	-	-๐.๖๕*
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๔๕	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๓ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มี
รายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท สูงกว่าผู้สูงอายุที่มี
รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท แต่ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการ
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยรายคู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ไม่มีรายได้	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐- ๑๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
		๓.๓๘	๒.๖๗	๒.๙๓	๓.๖๐
ไม่มีรายได้	๓.๓๘	-	๐.๗๑*	๐.๔๕*	-๐.๒๒
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๒.๖๗	-	-	๐.๒๕	-๐.๙๓*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๙๓	-	-	-	-๐.๖๗*
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๔ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท สูงกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่ำกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

จากการประมวลข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ ในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านร่างกายให้แก่ผู้สูงอายุ มีข้อสรุปเสนอแนะ ดังนี้

๑.๑ เทศบาลควรมีเจ้าหน้าที่หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาตรวจร่างกายให้ที่บ้าน

๑.๒ ควรจัดให้มีพยาบาลมาวัดความดันแก่ผู้สูงอายุทุกอาทิตย์

๑.๓ เทศบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในการใช้ชีวิตประจำวัน และบริการด้านกายภาพบำบัด

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจิตใจให้แก่ผู้สูงอายุ มีข้อสรุปเสนอแนะ ดังนี้

๒.๑ ควรมีการสนับสนุนการร้องเพลง ประเพณีท้องถิ่นและการละเล่นต่างๆ เช่น เพลงบอก การประกวดร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ

๒.๒ ควรจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น ถวายเทียนพรรษา หรือแห่ผ้าขึ้นธาตุ หรืองานกินเจ

๒.๓ เทศบาลควรมีศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ มีข้อสรุปเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑ เทศบาลควรมีหน่วยงานซ่อมแซมที่พักผู้สูงอายุ

๓.๒ ควรมีกองทุนผู้สูงอายุ

๓.๓ ควรจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ

๔. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ มีข้อสรุปเสนอแนะ ดังนี้

๔.๑ ควรมีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ในการการเข้าช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้

๔.๒ ควรมีการยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุและให้ความสำคัญ

๔.๓ ควรให้รางวัลแก่ผู้สูงอายุที่มีบ้านสะอาดและสวยงาม

๔.๔ ควรมีการมอบสิ่งของแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ ไม่มีคนดูแล

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต ๒) เพื่อเปรียบเทียบการได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๘๐๒ คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็จซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติทดสอบ (t – test) ค่าสถิติทดสอบ (F-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของเซฟเฟ (Scheffe’s method) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต” สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้สูงอายุตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๐ ส่วนใหญ่ มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี มีจำนวนมากที่สุด ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒๐ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด ๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๐ ส่วนใหญ่ ไม่ได้ทำงาน มีจำนวนมากที่สุด ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๐๐ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีจำนวนมากที่สุด ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐

๕.๑.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

๑. ด้านจิตใจ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ รองลงมา ได้แก่ เทศบาลจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำ

๒. ด้านร่างกาย การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทศบาลสนับสนุนผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ประเพณีทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น รองลงมา ได้แก่ เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุ

๓. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทศบาลได้สนับสนุนประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน รองลงมา ได้แก่ เทศบาลจัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

๔. ด้านที่อยู่อาศัย การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทศบาลอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุ รองลงมา ได้แก่ เทศบาลช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสม กับผู้สูงอายุ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้สูงอายุ

๕.๑.๓ ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

๑. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ พบว่า มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เพศชาย พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เพศหญิง พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๒. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ ๘๐ ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ ๖๐-๖๙ ปีและอายุ

๗๐- ๗๙ ปี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุ ๖๐-๖๙ ปี ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ ๗๐-๗๙ ปี พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ ๘๐ ปีขึ้นไป พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๓. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการศึกษาประถมศึกษา ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดปริญญาตรี/สูงกว่า พบว่า ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๔. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อาชีพข้าราชการบำนาญ พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาชีพเกษตรกร พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ไม่ได้ทำงาน พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาชีพค้าขาย พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๕. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ย ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือนมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๕.๑.๔ ข้อมูลผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน นำไปสู่ผลการเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

๑. ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม แตกต่างกัน ส่วนด้านจิตใจ ไม่แตกต่างกัน

๒. ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม แตกต่างกัน ส่วนด้านจิตใจ ไม่แตกต่างกัน

๓. ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน ส่วนด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

๔. ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกๆ ด้านแตกต่างกัน

๕. ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกๆ ด้านแตกต่างกัน

๕.๑.๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สรุปได้ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านร่างกาย มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ เทศบาลน่าจะมีเจ้าหน้าที่หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาตรวจร่างกายให้ที่บ้าน เทศบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในการใช้ชีวิตประจำวันและบริการด้านกายภาพบำบัด

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านจิตใจ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ เทศบาลควรมีศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน ควรจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น ถวายเทียนพรรษา หรือแห่ผ้าขึ้นธาตุ หรืองานกินเจ ควรมีการสนับสนุนการร้องเพลง ประเพณีท้องถิ่นและการละเล่นต่างๆ เช่น เพลงบอก การประกวดร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัย มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ เทศบาลควรมีหน่วยงานซ่อมแซมที่พักผู้สูงอายุ ควรมีกองทุนผู้สูงอายุ ควรจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ

๔. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรมีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ในการการเข้าช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ควรมีการยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุและให้ความสำคัญ ควรให้รางวัลแก่ผู้สูงอายุที่มีบ้านสะอาดและสวยงาม ควรมีการมอบสิ่งของแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ ไม่มีคนดูแล

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต เพื่อเปรียบเทียบการได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้นำประเด็นที่น่าสนใจโดยรวมมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน จากบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขอนามัย ทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือบริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น ดังที่ **พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต)** ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตระดับพื้นฐาน คือ สุขภาพดีมีพละกำลังและมีปัจจัยเครื่องรักษาส่งเสริมสุขภาพ อยู่ร่วมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจเกื้อการุณย์ ผูกมิตร และชวนช่วย ทำ กิจที่เป็นประโยชน์ มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสมไม่แออัด สะอาด สะดวกและสบาย ต่อการ ดำเนินชีวิตการทำงานและการเดินทาง อยู่ในสังคมที่มีสวัสดิการและบริการดี อำนาจสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และไม่ตรีสังเคราะห์ สอดคล้องกับแนวคิดของ **กันตยา มานะกุล** ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีชีวิตอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และ ปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิธีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประสงค์ ขาญช่าง** ได้วิจัยเรื่อง การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนะโชค คาวิน** ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนั้นมีระดับที่แตกต่างกัน ส่วนมากมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางๆ ซึ่งมีถึงร้อยละ ๗๐.๘๘ รองลงมามีคุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ ๒๔.๘๘ ส่วนที่มีคุณภาพไม่ดี มีเพียงแค่ร้อยละ ๔.๒๓ เท่านั้น เมื่อจำแนกออกเป็นด้านๆ พบว่า ทั้งสี่ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุที่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ จะมีร้อยละของคุณภาพชีวิตสูงกว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับดี และกลุ่มที่อยู่ในระดับไม่ดี

ผู้วิจัยสรุปเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากไปหาน้อย ดังนี้

๑) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่าเทศบาลควรสนับสนุนผู้สูงอายุให้เข้าร่วม

กิจกรรมในวันสำคัญ ประเพณีทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุ สนับสนุนกิจกรรม หรืออุปกรณ์ การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา ร้องเพลง และเต้นรำแก่ผู้สูงอายุ จัดให้มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่าง ผู้สูงอายุด้วยกัน หรือสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวนอกพื้นที่แก่ผู้สูงอายุ ดังที่ **บีเติ้ล-บราวน์และคณะ** ได้กล่าวว่า ลักษณะทางอารมณ์จะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการงานอาชีพ ที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือสนับสนุน ความพึงพอใจในกลุ่มทางสังคมของตนเอง นอกจากนี้ด้านลักษณะทาง อารมณ์ยังเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต มโนภาพแห่งตน การไร้ความเครียดและความสุขในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ **บังอร ธรรมศิริ** ได้กล่าวว่า ครอบครัวควรให้การตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ให้ความรัก ความเคารพ ยกย่อง ยอมรับนับถือ ฟังผู้สูงอายุเล่าประสบการณ์ชีวิต ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น การจัดงานวันเกิด การพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวตามโอกาสและสถานที่ที่เหมาะสม การแสดงให้เห็นความสำคัญของวันสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธมลวรรณ รอดเข็ม** ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ หลังได้รับเบี้ยยังชีพ ด้านจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง

๒) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ชี้ให้เห็นว่าเทศบาลควรจัดเจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ จัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ ให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ควรมีเจ้าหน้าที่ ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำ ดังที่ **พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต)** กล่าวว่า คุณภาพชีวิต เน้นที่การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมนั้น คุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐาน คือ มีสุขภาพดีมีพลานามัยและมีปัจจัย เครื่องรักษาส่งเสริมสุขภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ เช่น มีอาชีพ มีความประหยัด ขยัน และสุจริต มีเงินใช้และใช้เงินเป็น เป็นผู้ผลิตและบริโภคเป็น มีอาหารที่มีคุณค่า มีกินและกินเป็น มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสมไม่แออัด สะอาด สะดวกและสบาย ต่อการดำเนินชีวิตการทำงาน และการเดินทาง มีครอบครัวซึ่งมีกำลังพอบำรุงเลี้ยงได้ อยู่กันด้วยความสุข ทั้งอบอุ่นและร่มเย็น สอดคล้องกับแนวคิด **บังอร ธรรมศิริ** ที่กล่าวว่า ความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละคนอาจแตกต่างกัน ไปบ้าง ดังนั้นควรที่จะทำความเข้าใจพื้นฐานชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแล ซึ่งครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญยิ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การมีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมตามฤดูกาล และต้องการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย อีกทั้งดูแลเอาใจใส่เรื่องการรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ จัดที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมปลอดภัย จัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มให้เหมาะสมตามฤดูกาล แบ่งเบาภาระเรื่องงานในบ้าน พาผู้สูงอายุไปรับบริการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอจัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ เช่น แวนตา ไม้เท้า เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภูมิวัฒน์ พรวนสุข** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้สูงอายุ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งมีบริการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างจริงจัง ควรมีการตั้งศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม หรือ

ศูนย์ออกกำลังกาย ควรมีกลุ่มอาสาสมัครออกเยี่ยมที่บ้านพร้อมรับฟังปัญหาและแนะนำแนวทาง พร้อมทั้งตั้งงบประมาณไว้รองรับผู้สูงอายุในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธมลวรรณ รอดเข็ม** ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังได้รับเบี้ยยังชีพ ด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง

๓) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่าเทศบาลนั้นควรสนับสนุน ประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน จัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่ในการดูแล อีกทั้งเทศบาลควรจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ดังที่ **บังอร ธรรมศิริ** กล่าวว่า ความต้องการของผู้สูงอายุทางด้านสังคมนั้น ผู้สูงอายุยังต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะเพื่อน การร่วมกิจกรรมทางศาสนา สอดคล้องกับ**ทฤษฎีกิจกรรม** ที่กล่าวว่า การมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกิจกรรมในสังคม และความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุทำให้มีสุขภาพดีทั้งใจและกาย กิจกรรมจึงมีความสำคัญต่อความพึงพอใจ ในชีวิตของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประสงค์ ขาญช่าง** ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้าง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครนั้น จัดรณรงค์ให้ลูกหลานอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ โดยการจัดวัน ผู้สูงอายุได้พบปะลูกหลาน ให้ลูกหลานได้แสดงความกตัญญู จัดชมรมหรือสมาคมผู้สูงอายุ ประจำชุมชน หรือ หมู่บ้าน ให้ผู้สูงอายุได้แสดงออกและพบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ และจัดให้มีช่างซ่อมแซมบ้านอยู่ประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภูมิวัฒน์ พรวนสุข** ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสังคม ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลและให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ และควรจัดสวัสดิการแจก สิ่งของที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและได้บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ควรมีรถ รับ-ส่ง ไปโรงพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กรรณิการ์ พงษ์สนิท** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำเป็นที่จะต้อง ปรับ เวลา การปฏิบัติงานของทีมงานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในชุมชน ร่วมกับประยุกต์ กระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการสร้างศักยภาพในการสื่อสารข้อมูล การทำงานเป็น ทีม และการแก้ปัญหา ที่สำคัญภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องนำมาพิจารณาใช้ร่วมกับ จปฐ. ในการ วิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับ บริบททางสังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรในชุมชน ตลอดจนผสมผสานความรู้สมัยใหม่และดั้งเดิม เพื่อ ก่อให้เกิดการยอมรับและการปฏิบัติที่ยั่งยืนในชุมชนสืบไป แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธมลวรรณ รอดเข็ม** ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลังได้รับเบี้ยยังชีพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับมาก

๔) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่าเทศบาลควรอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุ ช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสม จัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับฝึกทักษะต่างๆ ในการ ทำกิจกรรมในเวลาว่างแก่ผู้สูงอายุ เทศบาลควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้สูงอายุ ดังที่ **องค์การสหประชาชาติ** ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุว่า ผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนจากการได้รายได้ ครอบคร้ว การช่วยเหลือ สนับสนุนทางสังคม และการช่วยเหลือตนเองเพื่อสามารถเข้าถึงปัจจัย ๔ (น้ำ อาหาร ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม) รวมถึงการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการทำงานหาเลี้ยงชีพ หรือเบี้ยเลี้ยงต่างๆ สามารถตัดสินใจในการเลือกที่จะเกษียณอายุงานได้ด้วยตนเอง ควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการให้การศึกษาเพิ่มเติม และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง ควรอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย และเหมาะสมต่อสภาวะทางร่างกายของ ตนเอง ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิเสรีภาพในการเลือกพำนักอาศัยในที่อยู่อาศัยได้ตาม ความ ต้องการของตนเอง

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือนต่างกัน มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษวิจัย พบว่า แตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน ยังได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานอย่างไม่เพียงพอ ต่อ ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ด้านที่อยู่อาศัย และด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม ดังที่ **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)** ได้อธิบาย ความหมายของการส่งเสริมคุณภาพชีวิตว่า ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลต้องประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานที่พอเพียงและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของแต่ละบุคคลทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด เศรษฐกิจส่วนบุคคลหรือครอบครัว เป็นบุคคลที่รู้จัก ตนเอง เพื่อแผ่ผู้อื่น มองโลกในแง่ดี มีความเชื่อ มีสัมพันธ์ที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม แต่ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ **ประสงค์ ขาญช่าง** ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ก่อนเกษียณ รายได้หลังเกษียณ และภูมิภาคนาเดิม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานคร

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สรุปอภิปรายได้ ดังนี้

๑) ด้านร่างกาย ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัด ภูเก็ต มีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลน่าจะมีเจ้าหน้าที่หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาตรวจร่างกายให้ที่บ้าน ควร จัดให้มีพยาบาลมาวัดความดันแก่ผู้สูงอายุทุกอาทิตย์ เทศบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ในการใช้ชีวิตประจำวันและบริการด้านกายภาพบำบัด

๒) ด้านจิตใจ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรมีการสนับสนุนการร้องเพลง ประเพณีท้องถิ่นและการละเล่นต่างๆ เช่น เพลงบอก การประกวดร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ ควรจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น ถวายเทียนพรรษา หรือแห่ผ้าขึ้นธาตุ หรืองานกินเจ เทศบาลควรมีศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชน

๓) ด้านที่อยู่อาศัย ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลควรมีหน่วยงานซ่อมแซมที่พักผู้สูงอายุ ควรมีกองทุนผู้สูงอายุ ควรจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ

๔) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ในการการเข้าช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ควรมีการยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุและให้ความสำคัญ ควรให้รางวัลแก่ผู้สูงอายุที่มีบ้านสะอาดและสวยงาม ควรมีการมอบสิ่งของแก่ผู้สูงอายุที่ยากไร้ ไม่มีคนดูแล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะงานวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” มีดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) โดยภาพรวม มีข้อเสนอแนะต่อนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คณะสภาบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

(๑) ควรกำหนดนโยบายสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) ควรจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความไม่เท่าเทียมกันในการปฏิบัติ หรือการให้บริการแก่ผู้สูงอายุอย่างเสมอภาค

๒) ด้านร่างกาย มีข้อเสนอแนะต่อนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คณะสภาบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

(๑) ควรจัดอบรมความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ โภชนาการ ยาและเครื่องเวชภัณฑ์เป็นประจำทุกเดือน

(๒) ส่งเสริมให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกาย จัดให้มีรถรับส่งกรณีผู้ป่วยฉุกเฉิน

๓) ด้านจิตใจ มีข้อเสนอแนะต่อนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คณะสภาบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

(๑) มีหน่วยแพทย์ให้คำปรึกษาด้านสภาพจิตใจแก่ผู้สูงอายุ

(๒) สนับสนุนการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น การฟังธรรมในวันสำคัญต่างๆ

(๓) สนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิตชุมชนอื่นๆ นอกพื้นที่

(๔) สนับสนุนอุปกรณ์การเล่นพื้นบ้าน กีฬา เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

๔) ด้านที่อยู่อาศัย มีข้อเสนอแนะต่อนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะสภาบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

(๑) เทศบาลควรมีหน่วยบริการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ

(๒) ควรมีการสำรวจเพื่อจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย เช่นบ้านพักคนชรา

๕) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อเสนอแนะต่อนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะสภาบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนี้

(๑) ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้สูงอายุ

(๒) ควรมีการสร้างเครือข่าย ศูนย์ประสานงานการเฝ้าระวังภัยที่จะเกิดขึ้นในชุมชนเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

๑) ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต

๒) ควรวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอดงกลาง จังหวัดภูเก็ต

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ:

นิศารัตน์ ศิลปเดช. ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต, กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๐.

บุญชม ศรีสะอาด. วิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, ๒๕๔๕.

พจนานุกรม. ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๒.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดศึกษาศาสตร์, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๓.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๒.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น ๒๕๔๐.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. สวัสดิการผู้สูงอายุ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

ศิริพันธ์ ถาวรทิวังษ์. ประชากรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

สงศรี ชมพวงศ์. ผศ. (พิเศษ) ดร. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช, ๒๕๕๔.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมดาเพลส จำกัด, ๒๕๕๖.

สุภาส เครือเนตร. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, ๒๕๔๑.

สุรกุล เจนอบรม. วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิชนิเวศน์ไทยซิงกรุ๊ป, ๒๕๔๑.

อภิวัฒน์ บุญสาธ. เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตตามแนวการศึกษาทฤษฎีเชิงระบบ, สมาคมนักประชากรไทย: การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ, ๒๕๔๘.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/งานวิจัย

กรรณิการ์ พงษ์สนิท. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต, วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑.

- กันตยา มานะกุล. การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ ๒ ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย, **ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต**, สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐.
- ไกรวุฒิ ช่วยสถิตย์. คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวและชุมชนชาวไทยมุสลิมในชุมชนเมือง: ศึกษากรณีชุมชนบ้านหัวสะพานสะเตงและชุมชนกำแพงบาโจย, **ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)**, บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๑.
- ชนะโชค คาวัน. แนวทางสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข. (อ่างใน) จักรพงษ์ เกยเย็น. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฟลตเช่า, **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม)**, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๔.
- ฉมฉวรรณ รอดเข็ม. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔.
- บงกช นพวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยปฏิบัติการเสริมพลัง **ความมั่นคงของชาติ**, ปัตตานี: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาธรรมาธิปไตย, ๒๕๕๒.
- พรปวีณ์ ทรัพย์แก้ว. การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๙.
- พระมหาบุรณะ ชาตเมธ (โพธิ์นอก). การศึกษาอิทธิพลของอายตนะ (สื่อ) ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.
- สวัสดี ภูทอง. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทภาคเหนือ, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุสิตบัณฑิต (การศึกษานอกระบบโรงเรียน)**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๖.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “การจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในระดับตำบลอย่างมีส่วนร่วม”, **การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑), **รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, ๒๕๕๔.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และ คนอื่นๆ. เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุด ๑๐๐ ตัวชี้วัด และ ๒๖ ตัวชี้วัด, **รายงานวิจัย**. เชียงใหม่: โรงพยาบาลสวนปรุง, ๒๕๔๐.

(๓) วารสาร

ประสงค์ ชาญช่าง. การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร, **วารสารวิชาการปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** การบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๔.

ภูมิวัฒน์ พรวนสุข. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแพร่, **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๘.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนามาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อการขยายผลการนำไปใช้. เครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิต, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.ssdc.m-society.go.th/ (๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑).

ตำบลเทพกระษัตรี. เทศบาล, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.thaitambon.com/tambon/> (๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)

ปีเติ้ล-บราวน์ และคณะ (Beadle-Brown et al., ๒๐๐๘ :๓๘๐. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ssruii.ssu.ac.th/bitstream/ssruir/> (๒ ธันวาคม ๒๕๖๐).

ประชากรกับสิ่งแวดล้อม. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://population.wikispaces.com/>, [๑ ธันวาคม ๒๕๖๐].

โรงพยาบาลเปาโล พหลโยธิน. การดูแลผู้สูงอายุ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : paolohospital.com/phahol/health-diabetes/elderly-care/ (๑๒ มกราคม ๒๕๖๐).

วัลลภา เขยบัวแก้ว, **กรอบแนวคิดคุณภาพชีวิต RN., DSN [DOC]**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.2.tsu.ac.th/org/lic/uploads/images/life.docx, [๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑]

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ประเทศไทย. การพัฒนามาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเพื่อการขยายผลและนำไปใช้: แนวคิดคุณภาพชีวิต, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.opp.go.th>, [๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

เสรี พงศ์พิช. ภูมิปัญญาชาวบ้าน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.phongphit.com> [๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐].

(๕) เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

สำนักงานทะเบียนเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. ข้อมูลผู้สูงอายุเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี, วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐, (อัดสำเนา).

๒. ภาษาอังกฤษ

Hughes, B. Quality of life. In Sheila, M. P. Researching social gerontology: Concepts methods and issues. London: Sage Publication. 1990.

THE WHOQOL GROUP, The World Health Organization Quality of Life Assessment : position paper from the World Health Organization, (Social Sciences Medicine: 41 (10), 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โทร. ๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐
 ที่ ศธ. ๖๑๒๘/ ๑ ๐๐๗ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร พระครูโฆสิตวิฒนานุกูล, ดร.

ด้วย พระชนพล กนต์สีโล (เรื่องเพ็ชร) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกษัตรี อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต" ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

- | | |
|------------------------------|---------------|
| ๑. พระครูอรุณสุตาลังการ, ดร. | ประธานกรรมการ |
| ๒. รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ | กรรมการ |

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พระครูโฆสิตวิฒนานุกูล, ดร.)

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

พระครูโฆสิตวิฒนานุกูล, ดร.)
 พระครูโฆสิตวิฒนานุกูล, ดร.)



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โทร. ๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐
 ที่ ศธ. ๖๑๒๘/ ๐๐๗ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.สมบูรณ์ บุญฤทธิ์

ด้วย พระชนพล กนต์ลีโล (เรื่องเพ็ชร) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระครูอรุณสุตาลังการ, ดร. ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูโสมิตวิวัฒนานุกูล, ดร.)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

โสมิตวิวัฒนานุกูล (รับเครื่องมือวิจัยไปแล้ว)
 L. L. L.
 (รศ.สมบูรณ์ บุญฤทธิ์)



ที่ ภก ๕๒๒๐๗/๑๖

สำนักงานเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
ถนนเทพกระษัตรี ภก ๘๓๑๑๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

นมัสการ ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา (พระครูโฆสิตวิธานานุกูล,ดร.)

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ศร ๖๑๒๘/๐๐๙ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑

ตามที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ของพระธนพล กนตสีโล (เรือนเพชร) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เรื่อง "การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต" นั้น

เทศบาลตำบลเทพกระษัตรีได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมได้แนบบนตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยฯ ตามสิ่งที่

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นายอนสาร จิรจามร)
นายกเทศมนตรีตำบลเทพกระษัตรี

กองสวัสดิการสังคม

โทร. ๐๗๖-๓๑๑๓๘๘๓ ต่อ ๑๘

โทรสาร ๐๗๖-๓๑๑๓๘๘๓ ต่อ ๑๑

“ภูเก็ตสามัคคี ร่วมใจภักดิ์ รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์”

ภาคผนวก ข
ผลการหาความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
จากผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๓ ท่าน

ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่			สรุป/แปลผล	
		๑	๒	๓	ค่า IOC	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย						
๑.	เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒.	เทศบาลจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๓.	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๔.	เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๕.	เทศบาลจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๖.	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจัดให้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒. ด้านจิตใจ						
๗.	เทศบาลจัดให้มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๘.	เทศบาลสนับสนุนผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ประเพณีทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๙.	เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยววนนอกพื้นที่แก่ผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๐.	เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เอนกประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กันในชุมชนเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๑.	เทศบาลจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๒.	เทศบาลสนับสนุนกิจกรรม หรืออุปกรณ์การเล่นพื้นบ้าน กีฬา ร้องเพลง และเต้นรำ	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง

แก่ผู้สูงอายุเพียงใด						
ข้อความ		ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่			สรุป/แปลผล	
		๑	๒	๓	ค่า IOC	แปลผล
๓. ด้านที่อยู่อาศัย						
๑๓.	เทศบาลช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๔.	เทศบาลอำนวยความสะดวก เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๕.	เทศบาลให้คำแนะนำปรับปรุงห้องนอนและที่นอนให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๖.	เทศบาลจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับฝึกทักษะต่างๆ ในการทำกิจกรรมในเวลาว่างแก่ผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๗.	เทศบาลมีการปรับปรุงซ่อมแซม ห้องน้ำ ห้องสุขา แก่ผู้สูงอายุภายในชุมชนเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๑๘.	เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย คอยเฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม						
๑๙.	เทศบาลได้สนับสนุนประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชนเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๐.	เทศบาลแนะนำให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุในการดูแลเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๑.	เทศบาลจัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ เพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๒.	เทศบาลมีส่วนร่วมให้บุคคลในชุมชนรวมกลุ่มกันออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในชุมชนเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๓.	เทศบาลจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวและญาติมิตรเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๔.	เทศบาลจัดให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุภายในชุมชนเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง
๒๕.	เทศบาลจัดกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุเพียงใด	+๑	+๑	+๑	๑	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค
ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๒๘ / ๒๒.๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ๓/๓ หมู่ ๕
ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายกเทศมนตรีศรีสุนทร

ด้วย พระชนพล กนต์สีโล (เรือนเพ็ชร) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร. และ รศ.ดร.เดชชาติ ตริทธิภัย เป็นคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรของท่านเพื่อนำผลมาทดลองใช้ (Try Out) สำหรับวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือสำหรับทำวิทยานิพนธ์จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
วรคุณ ทรงยศ

เจริญพร
พระครูโฆสิตวิมลนันทกุล, ดร.
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๒๘ / ๑๕.๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ๓/๓ หมู่ ๕
ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลเทพกระษัตรี

ด้วย พระชนพล กนต์สีโล (เรือนเพชร) นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต" ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร. และ รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ เป็นคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระครูอรุณสุตาลังการ
ผศ.ดร.
รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์

เจริญพร
ดร.อรุณสุตาลังการ
(พระครูโฆสิตวัฒน์นกุล, ดร.)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

๓. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

๔. เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งว่าได้ตอบครบทุกข้อแล้วหรือไม่ แบบสอบถามที่ตอบคำถามครบทุกข้อเท่านั้น จึงจะถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความร่วมมือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอเจริญพร

พระชนพล กนต์สีโล (เรือนเพ็ชร)

นิสิตปริญญาโท

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. อายุ

๖๐ - ๖๙ ปี

๗๐-๗๙ ปี

๘๐ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรี/สูงกว่า

๔. อาชีพ

ข้าราชการบำนาญ

เกษตรกร

ไม่ได้ทำงาน

ค้าขาย

๕. รายได้ต่อเดือน

ไม่มีรายได้

ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท

๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท

มากกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว

ข้อที่	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการส่งเสริม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ด้านร่างกาย						
๑.	เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจสุขภาพผู้สูงอายุเป็นประจำเพียงใด					
๒.	เทศบาลจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุเพียงใด					
๓.	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้คำแนะนำด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด					
๔.	เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุเพียงใด					
๕.	เทศบาลจัดสวัสดิการแจกสิ่งของที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุเพียงใด					
๒. ด้านจิตใจ						
๖.	เทศบาลจัดให้มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันเพียงใด					
๗.	เทศบาลจัดให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุภายในชุมชนเพียงใด					
๘.	เทศบาลสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวนอกพื้นที่แก่ผู้สูงอายุเพียงใด					
๙.	เทศบาลจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุเพียงใด					
๑๐.	เทศบาลจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตใจและความเครียดโดยผู้เชี่ยวชาญแก่ผู้สูงอายุเพียงใด					

ข้อที่	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับการส่งเสริม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓. ด้านที่อยู่อาศัย						
๑๑.	เทศบาลช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด					
๑๒.	เทศบาลอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา แก่ผู้สูงอายุเพียงใด					
๑๓.	เทศบาลให้คำแนะนำปรับปรุงห้องนอนและที่นอนให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพียงใด					
๑๔.	เทศบาลจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่สำหรับฝึกทักษะต่างๆ ในการทำกิจกรรมในเวลารว่างแก่ผู้สูงอายุเพียงใด					
๑๕.	เทศบาลจัดกิจกรรมปรับปรุงซ่อมแซม ห้องน้ำ ห้องสุขา แก่ผู้สูงอายุภายในชุมชนเพียงใด					
๔. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม						
๑๖.	เทศบาลได้สนับสนุนประเพณีวัฒนธรรม เช่น สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน เพียงใด					
๑๗.	เทศบาลให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านเพียงใด					
๑๘.	เทศบาลจัดกิจกรรมพบปะผู้สูงอายุกับผู้สูงอายุชุมชนอื่นๆ เพียงใด					
๑๙.	เทศบาลมีส่วนร่วมให้บุคคลในชุมชนรวมกลุ่มกันออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุในชุมชนเพียงใด					
๒๐.	เทศบาลจัดตั้งชมรม เช่น ชมรมแอโรบิค ชมรมญาติธรรม ชมรมผู้สูงวัย เพื่อการสนทนาการแก่ผู้สูงอายุเพียงใด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล
เทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามความคิดเห็นของ
ท่านในด้านต่างๆ

๑. แนวทางส่งเสริมด้านร่างกาย

.....
.....
.....
.....

๒. แนวทางส่งเสริมด้านจิตใจ

.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางส่งเสริมด้านที่อยู่อาศัย

.....
.....
.....
.....

๔. แนวทางส่งเสริมด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

.....
.....
.....
.....

๕. แนวทางส่งเสริมด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....
.....

เจริญพรขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ฉายา-สกุล	:	พระชนพล กนตสีโล (เรื่อนเพ็ชร)
วัน/เดือน/ปีเกิด	:	๒๑ เมษายน ๒๕๒๙
สถานที่เกิด	:	ตำบลเทพกษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
วุฒิการศึกษา	:	พ.ศ. ๒๕๕๒ ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน	:	วัดประชุมโยธี ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
ประสบการณ์ทำงาน	:	เชฟครัวอิตาลี โรงแรมบันยันท์ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เชฟครัวอิตาลี โรงแรมเลอเมอร์เดียนเขาหลัก ตำบลศีกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
อุปสมบท	:	๑๐ เมษายน ๒๕๕๘
สังกัด	:	วัดประชุมโยธี ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
หน้าที่	:	-
ปีที่เข้าศึกษา	:	๒๕๕๙
ปีที่สำเร็จการศึกษา	:	๒๕๖๑